

Scriitorul Român

Revistă literară fondată la 20 decembrie 2000 . Director fondator Marcel Ion FANDARAC. ISSN 1582-3245. Ediție specială. Octombrie 2013 .
www.scriitorul.ro; e-mail:office@scriitorul.ro; gsm:+40762306204; București-România

Editorial:

Reluăm apariția Revistei **Scriitorul Român**, în format *print*, după apariția primului număr în decembrie 2000. Există și un format *online* la adresa: <http://scriitorulroman.wordpress.com/>

Având în vedere înființarea **ArtSociety Akademosclub**, dorim ca evenimentele culturale care vor avea loc în incinta Casei Capșa: Blue Salon & Braserie, să fie menționate în paginile Revistei **Scriitorul Român**. Așteptăm cu interes ca intelectualii acestei țări să se solidarizeze, să oprească definitiv puhoiul de incultură care domină presa scrisă și mass-media din România. Televiziunile promovează agresiv subcultura urbană, manelizarea, în detrimentul culturii adevărate și de mare tradiție pe care românii, de-a lungul secolelor, au creat-o. E timpul ca reperele morale ale acestei națiuni să fie, din nou, adevărații lideri care au construit cu eforturile lor și sacrificiul de sine, valori perene în cultura mondială: Mihai Eminescu, Constantin Brâncuși, Emil Cioran, Emil Palade, Mircea Eliade, Eugen Ionescu ș.a.m.d., exemple printre care putem menționa cu grație și demnitate pe Paul Goma, cel mereu uitat și nedreptățit... Într-o cultură a globalizării în expansiune accentuată, specificul național e fundamental. Tinerii noștri sunt debusolați de agresiune elementelor marginale, alogene care își impun criminal interesul lor în goana diabolică pentru profit. State mari, de putere financiară globală, sunt aproape falimentate de aceste grupuri de interese transnaționale. În această luptă fenomenală, lumea e tot mai cufundată în întuneric, în ciuda luminilor de neon și de lasere care o invadează din mall-urile societății de consum neocapitaliste. Bancherii și marile corporații trebuie să înțeleagă că sensul în care lumea evoluează pozitiv este cultura fundamentată pe valorile popoarelor care o compun, și nu pe pervertirea acestora, fără niciun scrupul decât acela al crimei morale pentru singura țintă: profitul fără niciun Dumnezeu. Ajunge!!! Stop!!!

- **Marcel Ion Fandarac**, Gașca lui Manolescu Nicky de la Uniunea Scriitorilor din România,p.10
- **Mircea Arman**: „Manolescu a rămas discipolul lui Gogu Rădulescu”,p.11
- **Nicolae Manolescu** – dosarul de lucru de la securitate, p.14
- **Adrian Suci**, Fariseul Manolescu și sferoautorii.
- **Radu Ioanid**, O revoluție culturală în România; p.16 Dorin Tudoran și Securitatea, p.18
- **Capșa de altădată...**,p.20
- **Marcel Ion Fandarac**:
Călugărul Literaturii Române-Corneliu Tălmăci, p.23

Întâlnire la Biblioteca Națională: New York – Paris – Toronto



Yuri Oganessian, Membru al Academiei de Științe a Rusiei împreună cu Ionel Haiduc, Președintele Academiei Române, Mariana Nicolesco, Membru de Onoare al Academiei Române și Dr. Radu Varia, Membru de Onoare al Royal Scottish Academy, la conferința marelui savant în Aula Academiei, pe tema Elementelor Chimice Supergrele - Sursa: <http://www.ziaristionline.ro>

- **Radu Varia** a fost ales Membru de Onoare al prestigioasei Academii Regale a Scoției,p.1
- **Barbu Cioculescu**: Despre Fantum, p.1; Bătrânul și libertatea,p.3
- **Marcel Ion Fandarac**, Jurnal-fragmente, p.5, Despre poetul Marian Zamfira, p.6
- **Mihaela COJOCARU**: Scriitorul român, coabitare sau integrare europeană?p.7
- **Fantum...** forma fixă de poezie din Literatura Română...,p.8
- **Nicolae Georgescu**, La masa regilor..., p.9

EDIȚIE SPECIALĂ a Revistei **Scriitorul Român** -

ocasionată de **ArtSociety AkademoClub** în incinta **Casei Capșa**, locul de tradiție a adevăratei boeme românești, reluată după 40 de ani, din inițiativa scriitorului și avocatului (Marcel) Ion Fandarac.

COLEGIUL DE REDACȚIE: Marcel Ion FANDARAC, Theodor CODREANU, Nicolae GEORGESCU, Mircea COLOȘENCO, Mircea BÂRSILĂ, Mircea ARMAN, Adrian SUCIU.

RADU VARIA ALES MEMBRU DE ONOARE AL ACADEMIEI REGLE A SCOȚIEI



Istoricul și criticul de artă Radu Varia a fost ales cu unanimitate de voturi Membru de Onoare al prestigioasei Academii Regale a Scoției, așezată sub Înaltul Patronaj al Prințului Philip de Edinburgh. Alegerea vine după ce în noiembrie 2011 Radu Varia a fost invitat să susțină la Royal Scottish Academy cea mai importantă conferință a anului, The Sir William Gillies Annual Lecture, conferință dedicată lui Brâncuși: O mare experiență spirituală. Cu acea ocazie el a primit Medalia de Argint a Academiei Regale, decernată de numai 12 ori în 185 de ani. Radu Varia este singurul român care accede la această înaltă demnitate, și în același timp primul istoric de artă străin, alături de britanicii Sir David Talbot Rice și Lord Kenneth Clark. Printre artiștii universal cunoscuți care au fost onorați cu acest titlu se numără pictorii Edgar Degas, Georges Braque și Marc Chagall, sculptorii Auguste Rodin și Henry Moore sau arhitectul Alvar Aalto. Personalitate proeminentă în lumea internațională a artei de mai multe decenii, Radu Varia este Doctor în istoria Artei și Civilizației al Universității din Paris și a primit nu mai puțin de 11 nominalizări pentru Premiul Mondial Leonardo da Vinci. Volumul său Brâncuși, publicat în numeroase ediții din 1986 încoace, la New York, Paris și Tokio, este considerat drept opera fundamentală dedicată marelui sculptor-(octombrie 2013).



Barbu Cioculescu:

„ Marcel Ion Fandarac a ingeniât o nouă formă fixă: *fantumul*, cea dintâi contribuție la îmbogățirea verslibristicii românești, o premieră în domeniul formei fixe, propusă a se alătura celor cunoscute: glossa, rubayatul, sonetul, rondelul...”

Veacul 20 a fost, se prea știe, al versului liber și al evadării liricii din turnul de fildeș către democraticele larme ale străzii, cu efectul că a putut deveni poezie orice punere în pagină ce nu s-ar fi calificat drept proză curată sau anunț publicitar. Antica despărțire între poemul în versuri și cel în proză și-a pierdut semnificația, a rămas o amintire. Este drept că tot atunci, și chiar puțin mai devreme, experimente în aria liricii plasaseră poezia ce se supunea formelor la acele limite de sus marcate de prezența unui Valry și Mallarmé, precum și de preceptele poeziei pure, preconizate de abatele Bremond, într-un punct maximal, așa cum s-a întâmplat, de altminteri și în domeniile aferente ale artelor plastice or ale muzicii. Încercări ale unor totalitarisme de a întrema formele clasice ale artelor prin producții dirijate, cu aparențe de vitalism, au eșuat chiar înainte de prăbușirea totalitarismelor în cauză.

Slobod, versul liber și-a câștigat nu numai dreptul la existență, ce nu i-ar fi putut fi contestat, dar cum se spune în termenii economiei, chiar monopolul pieții, cu avantajele și dezavantajele respective, cele din urmă notificând o dilatare a genului către acele făptuiri ale antichității, când Lychophonis alcătuia un op de o mie patru sute șapte zeci și patru de trimetri iambici!

Amintirile Sufletului, cartea de fantumuri a lui Marcel Ion Fandarac se înscrie tocmai în reacția față de fenomenul modern remarcat în modalitățile de comunicare lirică, aduse la acel plan al rafinementului unde cel mai banal cotidian oferă surse de sacralizare pentru ce este mai linear în trecătoarele semne ale Timpului.

Mai întâi, Marcel Ion Fandarac a ingeniât o nouă formă fixă, pe mormintele am spune ale sonetului, rondelului, un product în trei strofe a câte patru versuri și unul final, independent, într-o originală încrucișare de rime- primul vers având și funcția de invocație și numind tema ce urmează. După câte ne informează autorul, ar fi cea dintâi contribuție la îmbogățirea verslibristicii românești, o premieră în domeniul formei fixe, propusă a se alătura celor cunoscute, precum glossa, rubayatul și mai sus pomenitele sonet și rondel.

Lectura unui asemenea fantum duce numaidecât cu gândul la versul eminescian: *“Sufletu-mi în lacrimi spală/ moartea pe-ale ei picioare,/ stând în vers ca într-o sală/ cu stele strălucitoare”*. (Chiar și tema junilor corupți este aproape identic reluată/ rescrisă în fantumul **Scribii corupți**: *“Cei ce-n crâșme se-mbătară/ stând în cuvânt ca-ntr-un mormânt/ juni corupți, fără de țară,/ nimic în ei nu mai au sfânt,,*). Ar fi, atunci, o întoarcere la timpuri eroice rămași în zestrea subconștientă a lectorului, dar al unui lector al cărui mental răsună astăzi de alte ritmuri.

Analistul mai observă: cele mai multe dintre fantumuri au, în dreptul titlului, o trimitere la surse ale înțelepciunii hinduse. Bunăoară, la titlul *Când ne-om retrage ...*- primul vers al primei strofe- *“Când ne-om retrage-n Natură”*- găsim alăturat termenul **svarūpa**. Într-un glosar de la finele volumului aflăm înțelesul, în zona acelor modificări mentale prin care yoghinul realizează unirea sinelui individual (**Jivatman**) cu sinele Cosmic (**Paramatman**).

Și tot așa, un **sammyasin** e pelerin brahmanic, drumeț, zănic, în căutarea desăvârșirii; **soma** denumește esența sevelor susținând toate ființele etc., cele mai multe dintre indicații necesitând o oarecare familiaritate cu domeniul.

Între tensiunea la care obligă încorsetarea în forme fixe complexe și soluțiile lexicale, de rimă, accent tonic la îndemână, sărace, adesea, în rezervorul limbii, Marcel Ion Fandarac evoluează cu dezinvoltură, impunând varii accente pe silabe sau termeni rari, dacă nu chiar aproape de invenție, cum proceda cândva Coșbuc, iar mai aproape de noi sonetistul Tudor George. Libertatea pe care și-o ia poetul este, câteodată, mare. Întâlnim, astfel, în textul poetic cuvântul

(continuare în pagina 3)

nefertiti – în fantumul *Regina lumii* (*āloka*), iar în glosar ni se explică prezența unui “cuvânt obținut prin adjectivarea lui Nefertiti, care desemna pe soția faraonului Amnhotep al IV-lea- cunoscută și ca mamă a lui Tutankamon”. La rândul ei, **āloka** numește lumina strălucitoare prin a cărei stăpânire se obține lumina înaltei Cunoașteri- cu trimeri la Patanjali, *Yoga-Sutra*.

Lectorul este supus unei dezlegări euaționale cu doi termeni, o parte din efortul elaborării fantumului trecând pe umerii lui – presupuși robuști. În genere însă, muzicalitatea versului netezește dificultățile de interpretare, ca și pe acelea de “zicere” a fantumului fandarachian, cele mai multe dintre piese fiind instantanee ale unei lirici de dragoste, pe când eul ce se pronunță își duce cu încredere la capăt exercițiul la care se supune. De natură a-l fortifica spiritual, într-o societate decadentă.

Scrise, în majoritate, la cafeneaua Muzeului Literaturii Române, la Casa Scriitorilor din București, la Lăptăria lui Enache, tot din Capitală, fantumurile lui Marcel Ion Fandarac, în eleganta lor prezentare grafică, rețin atenția nu ca simplă curiozitate or exercițiu de virtuozitate, ci ca manifestare a unui eu în căutarea izbăvirii prin vers. Un eu autoritar, sigur pe dreptatea sa ne vestește că: “*Știind-mă numa-n exil/ cu sufletul meu cel umil,/ singur mă închid în Carte,/ cum vă -nchideți voi în moarte*”. De ce nu i-am da crezare?

22 august 2000



Salvador Dalí. 1984-1989. Spain. in Château de Pommard/France

Barbu Cioculescu:



Barbu Cioculescu-eseist, traducător, scriitor, poet, membru al Uniunii Scriitorilor din 1963. Distins cu premiul de poezie “Ion Minulescu” pe anul 1948 și cu premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 2005, pentru o carte de exegeză asupra lui Mateiu I. Caragiale. Dintre ultimele sale volume, menționăm Lecturi de vară, lecturi de iarnă, vol. 1, Ed. Vreamea, București, 2003; vol II, Ed. Vreamea, București, 2004, De la Mateiu citire..., Ed. Biblioteca, Târgoviște, 2005. Barbu Cioculescu în dialog cu Monica Pillat. Povestind despre atunci, Humanitas, București, 2013.

Bătrânul și libertatea

La senectute, scaunul poetului nu mai stă în mijlocul străzii, ci, tot neocupat, la malul unei ape care poate fi marea. „Tot atât de liber” rămâne și poetul, așa cum Constantin Abăluță afirmă în chiar titlul celei mai recente, deocamdată, cărți – editura Cartea Românească, București, 2013, – volum alcătuit din două cicluri. Intaiul, „Zădărnicii solare”, ar fi un mic roman al melancoliei și existenței, cel de al doilea, care a dat și titlul cărții revenind la mai vechea formulă lirică a versului liber, în vastă desfășurare. Ar fi vorba de texte irico-epice insumand, ca în toate celelalte culegeri ale poetului, un Jurnal – de această dată al senectutii.

Folosirea, în cea de a doua parte a cărții, a persoanei a treia nu trebuie să ne înșele față de ceea ce poetului îi pare mai scump: obiectivitatea. Lectorul este la fel de liber să aprecieze în primul rând jocurile imaginației, la un poet fantast, maitre în a crea tablouri, recte metamorfoze ale metaforei, în buna tradiție a suprarealismului supravietuitor.

În mai multe rânduri am subliniat majora capacitate a lui Constantin Abăluță, parțial participant la evoluția mai multor generații decenale de actanți lirici, de a-și rămâne credincios, în pofida unei ascunse, permanente căutări a perfecțiunii, a unor pietre de hotar în nisipuri mișcătoare. Acea perfecțiune care, odată atinsă, stinge flacăra inspirației. Iar în escaladarea acestei atingeri, voluptatea eșecului – sau cel puțin acceptarea acestuia, pe plan existential, adică pe seama eroului liric. Morti și renașteri în fericita atemporalitate a artei am aflat, astfel, pe toate treptele lirice ale poetului, în cursul decadelor. Ceea ce poate n-am relevat până acum s-ar referi mai întâi la profesionala sa ambiție de a se innoi cu fiecare nou produs editorial, pe eșafodajul aceleiași pronunțate personalități și într-o norocoasă succesiune a varstelor. Întru riguros respectata tematică – a omului oarecare, trecând printr-o existență anonimă – fiecare treaptă a vieții a adus un plus de bogăție, onorând fidelitatea poetului față de instrumentele sale. În acest moment tardiu, dar nu și ultim, lirica abăluțiană se împlinește cu al ei erou melancolic, singular, implicând insul trecător prietenos printre lucruri și printr-un decor reificat, cel care dispare după colțul străzii, nu atât pentru ochiul străin, cât pentru sine însuși. Un erou simplu, dar curat, a cărui identitate se șterge anume pentru ca oricare altul să-i poată lua locul. Ca să se recunoască într-un chip fără trăsături, străin sieși, până la pierderea simțului conservării. (urmăre p.4)

(continuare în pagina 4)

Un abulic, s-ar spune, cu crize de forță, cand se revarsă patetic, marcându-și prezenta într-o istorie cu substanța rărită, redusă la cotidian, lume pe care subiectul o recrează, rescriind tablitele străzilor, populându-le cu creaturi umane de pasaj. Stări de revoltă se rezolvă în gesturi mărunte, dacă nu absurde, în tablouri de Chirico, unde clădirile ar începe să-și schimbe locurile. Dar iată că, spre deosebire de lectorul lui, poetul îmbătrânește, insul său fizic cunoaște derapajele organelor, se confruntă cu suferința directă, cu amenințarea extincției. Din figurant, devine actant, cu această curioasă reacție că noua meditație asupra morții dă la iveală vocația unei neașteptate energii vitale, o vocație existentială până acum necunoscută, palpândă.

„Zădărniciile solare” – și nu mă pot feri de gândul că insumi mi-am intitulat un volum „Zădărnicii” – e drept că în vuietul vremii, și nu solare – la persoana întâi adună o cantare despre sine, fără fanfare withmaniene, dar de reală tensiune și vaste spații: „Aud pașii necunoscutilor plescând prin marea de seară”. Unde? În umbra depărtării oceanice. Mai atentă decât oricând urechea aude pe străzi mai multă limbă străină decât romană, ochii zăresc pe aceleași căi de circulație palmieri și agave în loc de tei și castani, semne ale unei ireversibile alienări. Când pisica neagră devine „il gatopardo blu”, când mușcăm mere din Australia, pere din Guineea, ceva nu e în regulă în mediul în confruntare. Printr-o criză identitară trece autorul însuși care încearcă să se redefinească, văzându-se „fărâme din ce am fost să fiu candva, ori să nu fiu niciodată”, neașteptată replică la faimosul verset minulescian „Eu sunt ce n-am fost niciodată și-un sfert din ce era să fiu”.

Cum spuneam, elementul nou, în „Tot atât de liber” îl constituie premonițiile sfârșitului la un eu evoluând, mai înainte, în paralel cu timpul în ceea ce părea un pact. Acum, poetul ia cunoștință că cineva umblă la moartea lui, ca la o pendulă stricată, răsturnând literele alfabetului pe pernă – spre a-l cita fără ghilimele – tulburând vanturile iernii pe cadranul solar. Când vocea vibratoare s-ar stinge, fericirea universală ar face bine să păstreze trei minute de reculegere, în numele ei. În cazul, desigur, în care aceasta s-ar oficializa, în cea mai bună dintre lumi. Un potop de vreme îl apasă pe vorbitor, la care, în inimitabilul lui mod, reacționează: „Voi avea grijă când plec de acasă să pun sub preș poza mea de la două luni întins pe blăniță”. Nu mai puțin, față de cel cu aspirații, moartea trebuie să aștepte, chiar dacă acela a pus monopol pe nehotărâri. Dacă, altfel spus, nu știe cum s-o intampine. Sigur, va muri, de plictiseală, ușa care se deschide singură. Un subiect uman, trăitor a nouăzeci și cinci de ani, îngrijește un bonzai, un altul habar n-are că o să moară peste o săptămână, stare în care, firește, se simte bine, încat „A șaptea zi era un soare fenomenal/ Și-a zis cine-i nebunul să moară pe o astfel de vreme/ S-a spălat pe față cu apă rece/ A întins mana după prosop/ S-a șters ușor, îndelung/ Pană pe chipul lui/ N-a mai rămas nici o urmă de viață”. Iată una din modalitățile de a trece în neființă la care nu s-a gândit Eugene Ionesco, în lungul și foarte variatul șir de feluri în care se poate muri, din „Căutarea intermitentă”. Dacă spectrul morții poate fi ignorat, întorcându-i spatele – și măcar o vreme – singurătatea, la bătrânețe, stare continuă, explică tristetea de care este întovărășită vârsta a treia, stare ireversibilă. Un bătran pe care nu-l mai

cercetează nimeni, are, astfel, parte de apeluri telefonice greșite. Nimic n-ar fi de făcut, dacă n-ar fi și un invingător. Bătranul mantuit/ se plimba prin parcuri, asculta muzică, la un vechi pic-up,/ Desena chipuri de oameni pe bucăți intamplătoare de hartie/ și le uita mai peste tot. Cu timpul/ toate odăile casei ajunseseră pline de lume. Musafiri mai mult sau// mai puțin cunoscuți./ Unii aveau trăsături ciudate,/ poate erau străini. Norvegieni. Arabi.// Intr-o zi un imens caine dalmatian a venit la poarta lui./ A rămas acolo ore întregi. N-a avut ce face/ i-a dat drumul în curte,/ În scurt timp a devenit prietenul lui de nădejde”. Prietenii îl invidiază, copiii din cartier vin să se joace cu cainele... Sosie a invingătorului, un altul „Scapără cate un chibrit, fură fuga clipei și-și zice/ că-i bine să nu știi ce vrei niciodată”. Mircea Martin vorbește de o Baladă a morții, în această cea mai recentă expediție a poetului, către necunoscutii ce suntem. Constantin Abăluță în persoană surprinde în opera-i un umanism bland, învăluindu-l versurile. Așa sau altfel, scurte sunt împăcărilor sale cu jocurile de culori ale lumii, pe care artistul le receptează în alb și negru. ▽

Marcel Ion FANDARAC:



Jurnal-fragmente...(1)

12.05.2003, ora 01²⁶

Am scris cu sufletul meu muritor- cum ar fi spus Epicur. Spre seară, sâmbătă-10.05. a.c.- la Cafeneaua MLR. Să fi fost spre orele 20³⁰. Zăpușeală. Lume multă. Fețe necunoscute. Oameni adunați la MLR, pe terasa cafenelei, la o masă lungă, înspre fundul curții, la parastasul poetei Mariana Marin... Printre aceștia: Gheorghe Iova, Vlad Ciobanu-pictorul, Traian T. Coșovei, Ioan Groșan etc., vârful boemei literare ale vremii...

Am căutat un loc, la o masă liberă. Evident, nimic. Aș fi dorit să stau singur, ca de obicei... Să privesc fețele umane și să scriu... Dar, la pomană, deh! Ca la pomană... Înghesuială mare...

De la o masă alăturată celor prinși cu parastasul poetei M.M., tocmai se ridică Vasile Sav, sprijinindu-se în nelipsitu-i baston. Îl salut. Îmi întinde mâna-i și-mi răspunde la salut, mă întrebă dacă mai stau... Desigur, îi spun eu. El:, ...Aaaa! păi... atunci, uite, îmi las și eu bastonul și geanta, mă duc să dau un telefon și mă întorc... (a da un telefon= a se duce la toaletă!). Pleacă spre Rotonda 13, dorind să intre în muzeu prin ușa din spatele clădirii cu deschidere spre grădină, spre terasa cu adunații la pomană. În Rotonda 13 mai erau câțiva legați de paharele de vodcă dată de pomană. Printre aceștia, aveam să aflu mai târziu, mai era și Daniel Vorona, poetul talentat și nelipsit de la îngropăciuni de scriitori morți sau de la vreo pomană de pomenire a acestora...

Nu apucă Vasile Sav să intre pe ușa laterală a Rotondei 13, că, după el, ca o zmeoaică obeză, apare fosta soție a lui Alexandru Condescu, director al MLR și obscur critic literar. Doamna obeză a fost și ultima soție a lui Petru Creția... Asta, alcoolizată de atâta vodcă turnată pe gât, începe să țipe la Vasile Sav ca la un cerșetor de pe stradă, trăgându-l de mână și brufându-l pe săracul om care abia se mai ținea să nu pișe pe el (deh, prostata, bătrânețea...). Vasile Sav voise să scurteze drumul până la toaleta din interiorul Muzeului..., trecând prin Rotonda 13. Dameza cu fața roșie de băutură țipă la el, așa de tare, că s-au oprit comesenii/pomanagii din băutul paharelor de vodcă și de vorbe: „Afarăăăăăă!... Ce cauți tu acolo?!?!”... Evident, Vasile Sav nu avea nici o legătură cu vodcă lor, a celor de la parastas... El era doar în trecere pe la terasa MLR... Vasile Sav, om subțire, cu școala vieții vorbită în latină, nu i-a spus nimic. Când se întoarce, Vasile Sav comandă o mămăliguță cu brânză și scoate din geanta sa un ceas de buzunar, spart, cu

cadran butucănos, se uită la ceas, îl freacă ușor în mâini... Evident, era pierdut, încurcat, datorită situației neplăcute prin care tocmai trecuse fără voia sa...

Eu îl abstrag din această stare... Încerc să vorbesc cu el despre ce a mai tradus, ce a mai publicat, îi spun că e foarte apreciat ca scriitor și ca traducător din latină etc. În sfârșit, îmi spune, printre altele, că mâine: duminică- 11.05. a.c.- va fi invitat la o emisiune tv, la postul Realitatea TV, a poetului X. Acolo, Vasile Sav îl va duce pe un bătrîn preot ardelean: Ștef Bernard.

Îl provoc pe Vasile Sav la o discuție, întrebându-l pe acesta despre cartea tradusă de el, cartea despre Augustin, cea în șase volume... Mormăie ceva, modest... Mai târziu, în timpul conversației cu el, îl întreb dacă poate să-mi spună ce știe despre cuvântul *fantum*: semnificație, etimologie etc. Nu știe să-mi explice, pe loc... Îmi spune că e puțin dificil... Îmi spune că lui, acest cuvânt: *fantum*, îi sună din latinescul *sanctum*, prin eludare în timp, pronunțându-se *santum*, ceea ce ar însemna: sfânt, inviolabil, neprihănit, cast, curat. Vasile Sav îmi reamintește că era o regulă: litera *f* putea fi citită în latină ca litera *s*, deci: *fantum* ar putea fi citit *santum*. Mai târziu, plecând Vasile Sav către bătrînul preot pe care el îl cazase într-un apartament al unei cunoștințe de a lui dintr-un cartier bucureștean, îmi spune: „Plec mai repede, mă grăbesc, să nu se fi întâmplat ceva cu preotul, pentru că l-am lăsat închis în apartament, undeva pe bulevardul Basarabia. Știi, îmi fac griji, e bătrîn și bolnav”... La plecare, mi-a promis că va face cercetări în privința originii cuvântului *fantum*. A plecat șchiopătând puțin, sprijindu-și silueta lui subțire în bastonul-i celebru... Pomanagii nu l-au băgat în seamă, continuau să bea și să vorbească din ce în ce mai tare, odată cu lăsarea tot mai rece a nopții de mai...

Vasile Sav fiind traducătorul lui Augustin din latină în română, dialogul meu cu el, vorbind despre semnificația cuvântului *fantum*, mi-a dat de gândit... Cum și de ce am decis, în care seară, să denumesc forma fixă de poezie pe care am creat-o: *fantum*(?!). Iată, așadar, ce spune însuși Augustin despre sunetul cuvintelor: „De atâta doar s-au dovedit în stare cuvintele- spre a le da ceva mai multă însemnătate(...)”, „(...) Așadar, prin cuvinte nu învățăm altceva decât cuvinte, ba chiar numai sunetul și zgomotul cuvintelor; căci dacă ceea ce nu e semn nu poate fi cuvânt, chiar dacă am auzit un cuvânt, nu știu că este cuvânt, până nu aflu ce înseamnă. Prin urmare, o dată lucrurile cunoscute, se săvârșește și cunoașterea cuvintelor, dar prin auzirea cuvintelor nu se învață nici măcar cuvintele”...



Sigur că Vasile Sav va încerca să descifreze cuvântul *fantum*, va fi spre meritul lui... Mulți vor mai fi încercând după el..., puțini vor fi reușit...

Augustin: -Nu știi că atunci când spunem nume și cuvânt spunem două nume?.

Adeodat: -Știu și asta!.

Augustin: -Știi, deci, că atât numele e semnat prin cuvânt, cât și cuvântul prin nume?.

Adeodat: -Așa e!.

Augustin îl întreabă pe Adeodat dacă ar putea deosebi cuvântul nume, prin rostirea diferită a sunetelor. Adeodat îi răspunde că nu poate. Augustin îi arată că există o pricină pentru care există numele și cuvântul.

Fantum este și cuvânt, dar și nume. Nume este, i-am spus lui Vasile Sav, pentru că semnifică un lucru, o ființă, o specie literară. Este prima formă fixă a poeziei din Literatura Română. Vasile Sav a rămas impresionat de acest aspect al *fantumului*. I-am mai spus că nu-i o întâmplare faptul că el a întrezărit o asemănare fonetică, imediat, cu latinescul *sanctum*. (Nu orice ființă, oare, are un *sanctum*, un sanctuar? Și cum se putea ca Limba Română să nu aibă un *sanctum/fantum*?). Într-adevăr, i-am mai spus lui Vasile Sav, prin definiție, *fantumul* este și o formă de poezie divinatorie, de imprecizie divină...

Augustin mai arată că odată cuvântul rostit, au loc două procese legate de auz și de memorie. Când ceea ce rostim îl percepem cu urechea, el este cuvânt, când îl percepem cu memoria, el devine nume, fiind legat de cunoașterea spiritului pe care-l conține. Iar acest spirit este legat de omul lăuntric, așa după cum Augustin îl identifică pe Christos, despre cum știm.

Iată, așadar: luați aminte, voi muritori care îmi veți urma: am dat un nume, o ființă în lume, în Literatura Română, care va fi cât veacurile vor fi să fie: *Fantum*.

Scrisesem cu câteva zile înainte de această întâlnire mirabilă, oarecum, cu Vasile Sav, un *fantum* în care arătam că sufletul- ca însingurat al stelelor, dă lumină cuvintelor. Acest *fantum* este tocmai în sensul augustinian: „Christos-Adevărul ne învață înlăuntru nostru!”. Transcriu acest *fantum*, *Dând lumină cuvintelor*, scris în data de 08. 05. 2003, la terasa Cafenelei MLR, privind peste mese, la o tânără surzându-mi din singurătatea ei tainică:

„Oh! Te-am privit, veacuri la rând,/uitând de moarte, de amor,/la sânul tău cel lunecând,/din lumina cuvintelor... // Oh! Te-am privit, veacuri la rând,/ascuns în Carte, în mohor,/Ca Sfântul-versul de la Ind,/uitând de moarte, de amor...// La sânul tău alunecând,/însinguratul stelelor, suflet al lor și purul gând,/dând lumină cuvintelor... // Oh! Te-am privit, veacuri la rând...”

Încă un cuvânt despre Vasile Sav: arăta ca un schimnic întors din singurătatea munților Apuseni în lume, contrariat că moartea încă există... Înainte să plece spre bătrînul preot Ștef Bernard, mi-a spus că e îngrijorat de faptul că a slăbit 10 kg în câteva zile de când, plecând din Cluj, n-a mai mâncat slană – a dat-o el în glumă, apoi. I-am urat sănătate, sugerându-i că poate o tânără frumoasă îl va face să uite acest gând (al morții, desigur!). M-a salutat zâmbind și ridicând ușor, cu mâna-i dreaptă, din bastonul său...

Să-l țină Dumnezeu pe înțeleptul Vasile Sav...

12. 05. 2003, ora 01²⁶

P.S. La vremea când revăd acest jurnal spre publicare, bătrînul Vasile Sav s-a dus demult spre Dumnezeu... Și nu ne-am mai văzut niciodată... ▼

Versul pe care l-am scris trăind veșnicia...(2)

Paul Eluard:

„(...) Răbdau. Știau că doar trăind se cucerește veșnicia”.- *A da viață*

Despre poetul Marian Zamfira

Un vers, un singur vers dacă ar scrie un poet aidoma celui scris de Eluard, un vers și ar fi de ajuns ca el să rămână în memoria lumii...

Memoria Lumii.

Eluard își începe poemul *A da viață*, cu versuri semnificative: „Erau câțiva care trăiau în noapte/ Și-n vers vedeau mângâietorul cer(...)”. Acest poet al Franței, poet al iluziilor proletare...

Înainte de 1989, am cunoscut un poet bucureștean, cu aura unui revoluționar, semăna foarte mult cu Che Guevara: cu barbă, cu ochii negri sticloși, cu vorbirea rapidă la mână și lentă în rostirea versului, cu creștetul capului acoperit de o bască trasă pe partea dreaptă: era poetul **Marian Zamfira**.



Vezi foto: Marian Zamfira, interior Carul cu Bere-București, 28.11.2006; fotografie făcută de mine, la întâlnirea noastră, ultima...

Marian Zamfira, un poet al crinilor și al suavității dragostei pubere, iubitoriu mult de frumoase june, *el pedagogo*...

Prin anii '80 și ceva, cred că în anul 1984, mergând noi (printre care și Daniel Vorona, Traian Chiricuță, Rodian Drăgoi, George Canache etc), la Carul cu bere, jos în cramă, dezvoltând o boemă autentică, poetul Zamfira declama cu vocea lui de tenor antic poeme scrise de marii poeți ai lumii... Trecuse de miezul nopții, poetul tocmai rostea un vers de Paul Eluard... Îl întrerupe, brusc, un chelner afumat de băutură, athletic... Încearcă să-l abordeze fizic pe Marian Zamfira... Iese o busculadă... Chelnerul este pus jos, poetul Zamfira, retrăind gloriile lui de bătaș temut în cartierul Balta Albă, îi pune piciorul pe gât netrebnicului chelner...

Se adună șleatha chelnerilor... Intervin eu: îmbrăcat elegant, cravată, costum etc. Mă legitimez cu o delegație de la *Scânteia*

Tineretului, semnată de Ion Cristoiu, ca redactor șef la acel ziar... Șeful chelnerilor mă salută respectuos, chelnerii se retrag, apoi șeful lor coboară în cramă cu câteva sticle de vin, platouri cu delicatose... Îmi spune că el respectă artiștii poporului..., că putem sta până când vrem etc.

Nu ne-am atins de plocoanele aduse de el... Mai aveam pe masă vinul comandat de noi și plătit... Am mai tras o chiuitură, de al naibii... Au mai răsunat cam o oră versuri din marii poeți ai lumii între care, se înțelege, Eminescu și Nichita Stănescu își aveau locul... La plecare, văzând că nu ne-am atins de ce pusese pe masă, șeful chelnerilor mă întreabă dacă vrem să luăm cu noi „măcar sticlele de vin!”... I-am răspuns: poeții beau doar absint... Ala a rămas perplex: „Bine, tovarășe ziarist, data viitoare știu... Vă facem rost de *apsint*...!”

După Revoluția din 1989, poetul băutor de absint, Marian Zamfira, a plecat pentru totdeauna în Germania... Mi-a rămas în minte un vers de al lui: „*Depărtarea nu-i ramura mea!*”... Și îl transcriu aici, să rămână în Memoria Lumii... poetul, cel plecat în Germania, să trăiască spre a cuceri veșnicia... Mai știu că mulți ani la rând, după 1990, poetul Marian Zamfira a lucrat în construcții, la reparatul șoselelor din Germania, turnând asfalt etc... Așa îmi mărturisise el într-una din nopțile cu lună de pe Terasa Lăptăriei lui Enache... Într-una din acele seri când fugise din Germania, pentru a mai bea un pahar de vorbă cu poeții orașului București, cu prietenii lui..., cu noi...

Ce spunea Paul Eluard despre răbdare și veșnicie? Marian Zamfira se săturase să aștepte în țara lui, răbdase zeci de ani în comunism: el, poetul cel mai boem dintre noi... Nu știu dacă mai trăiește și cum mai trăiește, știu că nu a publicat nimic, nici o carte... Un poet pur, autoexilat...

Să-ți rabzi viața pentru a cuceri veșnicia, să rabzi trăind... A scrie, a trăi... A trăi pentru a scrie... Ok!

Și ce face veșnicia cu tine până la urmă? Când nu mai exiști în viața pe care ai cucurit-o prin puritatea sufletului?

Păi, asta face: pune pe alții care trăiesc în noapte, ca mine acum, să citească versul nemuritor pe care l-au scris poeții lumii, cândva... Versul pe care l-am scris trăind veșnicia...

Ok! Paul Eluard vs Marian Zamfira...

Asta înseamnă a da viață! Versul: memorie a lumii...

Versul lui Eluard, lângă versul lui Eminescu:

„Nu credeam să-nvăț a muri vreodată”.

12. 12. 2002, ora 06²⁰

Fantom: **Marcel Ion FANDARAC**

Se dedică lui Corneliu Tălmăciu, poet absolut

În grădina Lui...

În grădina Lui Dumnezeu,
stau paseri pre sufletul meu,
ca un copac le țin și tac,
frunze cad din Fandarac...

În grădina Lui Dumnezeu,
cu mine însumi mă împac,
ce umbră mă îmbracă-n frac,
stau paseri pre sufletul meu ...

Ca un copac le țin și tac,
și le șoptesc ce știu doar eu,
nu-i moarte și nici eu nu-s zeu,
frunze cad doar din fandarac...

În grădina Lui Dumnezeu...

Mihaela COJOCARU:

Scriitorul român: coabitare sau integrare europeană?

Românii, „prizonieri” ai culturii moderne europene



Foto:Paula Goma

În orașele Provinciilor Române din prima jumătate a secolului al XIX-lea (București, Iași, Cernăuți ori Chișinău) tinerii intelectuali reformatori s-au manifestat ca mesageri entuziaști ai culturii Franței. După înfrângerea revoluțiilor de la 1848, Parisul devine locul unde ei se retrag în așteptarea momentului când vor putea reveni acasă, având iluzia că aici vor fi tratați cu bunăvoință, grație gesturilor de frățietate făcute anterior prin traducerea operelor romanticilor francezi, preluarea, difuzarea și punerea în practică a unor teze politice și umanitare, cu deosebire cele ale „socialiștilor utopici”, consacrarea unor modele de comportament și utilizarea francezei în conversația de salon, ca marcă a distincției și a eleganței urbane. Numai că întâlnirea cu funcționarii administrației statului francez i-a dezamăgit pe exilații români, mai ales atunci când unii dintre creatorii admirați s-au purtat cu îngâmfare și superioritate morală¹, determinându-i să-și înțeleagă statutul de „mărginași” ai Europei civilizate, de reprezentanți ai unei culturi ignorate de istoriile medievale și moderne ale culturii lumii. Aceeași umilință o resimte, peste un deceniu, și adolescentul Titu Maiorescu, când este tratat cu infatuare de colegii de la Theresianum, descendenți ai nobilii germane, „scăpătate”. Învățăcelul român notează în jurnalul său, la 1 martie 1857, o frază citată adesea: „Am să le arăt eu măgarilor de vienezi ce înseamnă un român”².

În ultimul deceniu al secolului romantic un alt creator român, filofrancez, trăiește aceleași deziluzii cu ale mai vârstnicilor pașoptiști. Retras în Franța, după nefericita epigramă antieminesciană, Al. Macedonski aspiră la recunoașterea valorii operei sale în Occident. Obligat să-și recunoască eșecul ambițiilor artistice, el revine în țară și pentru ca, în finalul existenței, să devină magistrul tinerilor bucureșteni, aspiranți la poezie, iar critica literară să îl declare un inovator în lirica autohtonă de inspirație franceză.

¹ I. Eliade Rădulescu notează în *Mémoires d'un proscrit* că Lamartine, ministrul afacerilor externe ale Franței l-a lăsat să aștepte multe ore în anticamera cabinetului său, iar atunci când și-a făcut apariția era în cămașă de noapte și cu bonetă pe cap. De altfel, „tribunul” revoluției bucureștene, fusese dezamăgit încă de la graniță, de atitudinea vameșilor francezi, când aceștia îi desfăcuseră tocurile de la pantofi, suspectându-l de trafic de trabucuri.

² Titu Maiorescu, *Jurnal și epistolar*, vol I, ediție de Georgeta Rădulescu-Dulgheru și Domnica Filimon, Editura Minerva, București, 1977.

Și în secolul XX Franța, cu deosebire Parisul, primește cu ospitalitate mai multe valuri de „înstrăinați” români. Între aceștia, o condiție aparte o au scriitoarele române aristocrate, care se bucură de o primire binevoitoare, textele lor beneficiind de sprijinul unor mari edituri. Prestigiul lor european nu este împărțit de conaționali, care le consideră doar niște femei răsfățate, ale căror opere sunt apreciate peste hotare în consonanță cu strălucirea blazonului pe care îl dețin. Dacă Elena Văcărescu s-a considerat o „mesageră a spiritualității românești în Europa”, scrisul ei fiind concurat de gesturi politice și inițiative umanitare, Martha Bibescu și-a croit mai degrabă un destin de femeie seducătoare, primită în societatea înaltă a statelor europene, unde a jucat rolul unui agent de influență în favoarea intereselor statului român. Femeie inteligentă și prozatoare talentată, în timpul exilului postbelic ea devine membră a Academiei belgiene. Unul dintre romane a stat la baza unui scenariu de film iar prozele au fost traduse în mai multe limbi. Viața pătimașă și aventuroasă a suscitât interesul mai multor biografi. Dacă Elena Văcărescu a fost percepută în Europa ca o poetă și prozatoare româncă, iar Martha Bibescu ca o aristocrată aparținând marilor familii europene, Ana de Noailles nu a cunoscut țara părinților și nu s-a arătat preocupată de existența românilor. Ea nu și-a negat apartenența la familiile dinastice fanariote și a facilitat comunicarea dintre scriitorii francezi și cei români, integrându-se în cultura franceză mascându-și discret originile balcanice. Scriitoarele aristocrate ale primei jumătăți de secol XX nu au ezitat în a coabita (Elena Văcărescu) sau în se a integra (Martha Bibescu și Ana de Noailles) în cultura europeană, fără ca semnificațiile românești ale creațiilor lor să fie diminuate. Dacă operele aristocratelor scriitoare și-au găsit loc în literatura franceză, creațiile autorilor bărbați au avut de străbătut un drum cu multe piedici. Abia generația diasporei postbelice are șansa recunoașterii lucrărilor lor și al coabitării sau integrării în cultura europeană și universală. Cariere literare internaționale și-au construit mai mulți scriitori afirmați în țară după Unirea de la 1 Decembrie 1918.

Eugen Ionescu este cunoscut ca autor de texte dramatice realizate în maniera teatrului absurd, unde valorifică tradiția monologului și a dialogului caragialian.

Mircea Eliade, constatând absența vreunui interes pentru versiunile traduse ale beletristicii sale în Franța, se dedică studiului istoriei religiilor, îmbrățișând o carieră de universitar, de savant inițiator al unui nou domeniu al cunoașterii. Emil Cioran își asumă condiția de student întârziat, își reneagă originile și se proclamă în final de viață filozof francez. Un român mai fericit din punctul de vedere al recunoașterii valorii prozei este Vintilă Horia, care primește în anul 1960 premiul Goncourt pentru romanul *Dumnezeu s-a născut în exil*. Contestat de conaționali pentru activitatea legionară și antisemită din adolescență și prima tinerețe, el nu se prezintă la ceremonia de atribuire a premiilor, răuvoitorii întunecând un moment de recunoaștere a valorii creației autorului român în afara granițelor.

Pentru scriitorii conștiși că exilul este o formă de supraviețuire în afara sistemului totalitar și care se bucuraseră acasă de recunoaștere (Petre Dumitriu, Dumitru Țepeneag, Mircea Iorgulescu etc.) condiția de creator rătăcit în mulțimea de condeieri care așteaptă laurii criticii și ai publicului francez este dureroasă. Puțini reușesc să-și continue activitatea scriitoricească reorientându-și temele și remodelându-și stilul, cu dorința de a fi accesibili cititorului european.

Între scriitorii care părăsesc România în deceniul opt al secolului trecut se află și Paul Goma, unicul creator român primit cu generozitate de critica europeană, ce descoperă în proza lui aspecte similare cu cele ale dizidentului rus Soljenițan. Numit cu malițiozitate de confrăți un „Soljenițan mai mic”³ el și-a asumat cu încredințare statutul de apatrid. Drama scriitorului se datorează originii basarabene și timpului când s-a născut. Apariția în această lume s-a aflat sub semnul nenorocului: primii ani ai copilăriei îi petrece în ținutul Orheiului ce aparținea, la acea dată, României, iar

părinții, învățători originari de dincolo de Prut aveau conștiința apostolatului.

Prozatorul mărturisește adesea că a suferit „de Basarabia” din clipa în care a „aflat” și a „ținut minte ce e durerea”, boală nevindecată nici la senectute și ale cărei simptome sunt ilustrate în opera artistică. În anii celui de-al Doilea Război Mondial, băiatul se maturizează rapid, intuind drama părinților și a majorității românilor basarabeni: tatăl este trimis în lagăr după reanexarea Basarabiei de către URSS, absența lui îndelungată determinând-o pe mamă să împlinească ritualul trecerii în cealaltă lume. Cel dispărut revine pe neașteptate și se hotărăște cu mare greutate să fugă din calea ocupanților sovietici, fiind atașat de școala zidită împreună cu sătenii din Mana și de puținele obiecte ale gospodăriei sale⁴. Atunci când familia Goma reușește să ajungă în România și să se stabilească în satul Buia din Transilvania părinții sunt denunțați autorităților de ocupație chiar de consăteni. Perspectiva unei expulzări în URSS însemna pentru românii ce refuzau să-și renege limba maternă și strămoșii o condamnare la moarte. Băiatul înțelege încă din prima copilărie că românii din „Țara mamă” sunt departe de a corespunde așteptărilor „fraților” de peste Prut. Basarabeanul, neîncredător în regimul comunist totalitar, intră în atenția securității pentru opiniile sale. Incomod pentru autoritățile anilor '70 ce descoperă primirea generoasă de către presa occidentală a operelor sale, el primește un pașaport și o viză pentru Franța. În Paris, Paul Goma se afirmă ca un luptător pentru libertatea românilor de sub tutela totalitarismului sovietic. Aici scriitorul apatrid ajunge să proclame adeziunea la limba română, singura „patrie” ce nu l-a dezamăgit vreodată. Și după schimbările politice de după 1990, Paul Goma refuză să viziteze România sau Republica Moldova, protestând astfel față de reprezentanții nomenclurii comuniste, aflați încă la putere, fiind convins că în statele fostului lagăr comunist nu s-a schimbat nimic. Temele preferate ale operei sale se regăsesc în romane de ficțiune, jurnale și memorii, pamflete și articole de presă dedicate unor evenimente majore din Europa ori din lumea largă. Puțin cunoscut de către români, puțin citit de basarabeni pe care îi iubește necondiționat, Paul Goma este un exemplu de scriitor român ce coabitează în Europa Occidentală, încercând să o convingă de adevărul istoriei românității, în lumina documentelor autohtone, și nu în varianta prezentă în atlasele și în istoriile universale, rezultată din opiniile unor documente partinice și subiective, aparținând vecinilor imperiali (otomani, unguri, polonezi, ucraineni sau ruși). El proiectează în opera sa o „țară” mult mai atrăgătoare decât cea de care s-a despărțit cu patru decenii în urmă, legătura dintre realitate și ficțiune fiind stabilită cu ajutorul cuvântului scris. Paul Goma asemenea lui Ion Creangă transcrie o vorbire colocvială, pe care o atribuie săteanului basarabean. ▼

³ Marian Popa, Istoria literaturii române de azi pe mâine, Fundația Luceafărul, București, 2001, vol II, cap. Nu numai un mic Soljenițan român: Paul Goma, p. 726-731.

⁴ Paul Goma, Din calidor, Polirom, Iași, 2004. În acest roman al copilăriei traumatizate de război, tatăl îi mărturisește fiului că „de mult te lipsești cu mai puțină strângere de inimă decât de puțin. Când ai mult de pierdut, îți permiți să pierzi – ai de unde”. Cauza condiției tragice a românilor dintre Prut și Nistru se datorează, în opinia naratorului adult, politicienilor regăteni care au ajutat Basarabia „nu după nevoile ei, ci după aranjamentele lor necinstite”. Basarabeni așteptaseră „căldură, frățietate, ajutor – primiseră „picioare-n cur de la jandarm, jupuială de la perceptor, suduială de la intelectualii regăteni, cei ajunși la sa te mai analfabeți decât bieții localnici”.

Fantum... forma fixă de poezie din Literatura Română...



FANTUM: poezie cu formă fixă, de origine română, creată și impusă de Marcel Ion FANDARAC, poet român, membru al Uniunii Scriitorilor din România. Fantumul este alcătuit din 13 versuri, cuprinse în trei strofe de patru versuri și un ultim vers independent. Primul vers al primei strofe este și primul vers al strofei a doua, el repetându-se și la sfârșitul poeziei. Al doilea vers al primei strofe devine ultimul vers al strofei a doua. Al treilea vers al primei strofe devenind primul vers al strofei a treia. Al patrulea vers al primei strofe se regăsește în ultimul vers al strofei a treia. Fantumul este definit ca o specie a genului liric, o formă fixă a poeziei în care fondul lui poate fi unul de meditație lirică, filosofică, religioasă, erotică sau o descriere a naturii, ori unul satiric etc. Expresivitatea muzicală a fantumului poate fi pusă mai bine în valoare prin practicarea rimelor interioare în versurile strofelor. Structura strofică fiind expansiv-muzicală, permite ca fantumul să fie ușor de transpus în module melodice diferite și linii melodice specifice, cum ar fi: lied, romanță, song, rock, countrz, jazz etc. Versul fantumului poate fi atât un endecasilab iambic, cât și un tetrametru, fie el iambic sau în celelalte variante cunoscute. Poezia sacră poate fi reprezentată și de această formă fixă, caz în care primul vers devine o invocație sacrală. Primul vers definind, de regulă, tema poetică a fantumului. Rimele, după succesiunea lor în strofe, pot fi încrucișate sau alternante, astfel: abab- în cazul când fantumul păstrează, la toate strofele, aceeași structură rimică. Această formă fixă mai permite și o altă structură a rimelor, la o aceeași structură a versurilor și a strofelor, astfel rimele pot fi îmbrățișate: abba, doar la prima strofă a fantumului, celelalte două strofe având structura rimică de tipul rimei alternante: abab- la strofa a doua și: baba- la a treia strofă. Dată fiind posibilitatea extrem de restrânsă a folosirii doar a două rime: a,b, precum și a repetiției versurilor din prima strofă, după cum am indicat, practicarea acestei forme fixe, denumită fantum, cere o deosebită virtuozitate și stăpânire a versificației. După informațiile pe care le deținem, până acum, Limba Română cunoaște prin Fantum prima sa contribuție originală la îmbogățirea tezaurului ei și al literaturii universale. Fantumul- formă fixă a poeziei, care poate sta pe aceeași treaptă cu celelalte creații ale spiritului uman din alte literaturi ale lumii, numite forme fixe ale poeziei: sonet, rondel, glossă, pantum, rondou, rubayat etc. Avem astfel următoarele structuri/varianțe ale fantumului:

abab (1234) abab(1562) abab (3784) a (1)

abba (1234) aabb(1562) baba (3784) a (1)

abab (1234) aabb(1562) abab (3784) a (1)

aabb (1234) abba(1562) baab (3784) a (1)

Autor: Marcel Ion Fandarac, a.d. 9 decembrie, 1997, București-România.

NICOLAE GEORGESCU:



*La masa regilor ...

“În fantum-urile lui Marcel Ion Fandarac se poate citi, în filigran, întreaga poezie română (...)”

Volumul *Amintirile Sufletului* de Marcel Ion Fandarac (Editura Corrida, 1999, 176 pagini) va persista, probabil, în amintirea criticii literare (... de suflet?) prin forma fixă de poezie pe care o lansează: **fantumul**.

Discuțiile despre „morfologia” liricii cad, de obicei, în zona științifică a esteticii-stilisticii, vremea noastră căutând cu precădere „sintaxa”. Este, cu toate acestea, interesant să constați preocuparea pentru formă într-un climat prin excelență al miezului, cum este acela ce ne traversează tranziția. Vom spune, mai întâi, că din orgoliu – care poet nu-l are ?- autorul leagă noua formă fixă de numele său și, mai pregnant, de opera sa actuală, „antumă” (lăsând „postumelor” o altă soartă!). **Fantumul** este, apoi, o modalitate de a-l pune pe cititor să re-citească: tema majoră, sau versul iscusit, prin reluare se fixează în minte. În mare, și **rondelul** procedează la acest „memento”- și se poate spune că este un procedeu mnemotehnic.

Marcel Ion Fandarac introduce o structură fixă (pe care uneori el însuși o evită!), ceea ce presupune momente de tărie ale poemului, insistența bine măsurată pe zone anumite, repetabile. Poetul însuși explică suficient „tehnica” pe care o experimentează, într-o prefață bine intenționată. Ceea ce nu ne spune poetul, însă, este cum trebuie să aplicăm schema ritmică la **fantum-urile** sale.

În ordinea formală, mi se pare mult mai interesant de discutat această schemă ritmică decât schema mnemotehnică utilizată. *Schimbarea accentelor obișnuite din cuvânt, înlănțuirea versului într-un ritm formal impus, aceasta este noutatea poeziei lui Marcel Ion Fandarac.* Ar trebui ca efectele să fie comice sau parodice, de vreme ce poetul vrea să se recite **suflet, moarte, Doamne, ține-mă** etc. Și totuși, discursul devine grav, tensionat: sunt două realități ale logosului, cea firească și cea forțată de măsură, de prozodie, și amândouă sunt îmbrăcate într-o melodie care, dinafară fiind, se implică, se însigilează și se exprimă în ceva care devine al ei: cântecul interior este mai puternic decât cuvintele în poezia lui Marcel Ion Fandarac. Iată, de pildă, o strofă din fantumul: *Marea mută* (p.10):

Doamne, ține-mă și nu-mi da

aura / supra-esența,

aur, numai piramida

mie: magna existența !

Revenind, pentru că ritmurile naturale ale cuvintelor par amestecate, cititorul trebuie să accentueze: *Doamne, ține-mă și nu-mi da, iar apoi, mai jos, esența, piramida, existența.* Accentele pe finalul cuvintelor dau conținut de bocet, acel **Doamne(ee)** devenind interogator-rugător. Poetul aduce în asemenea scheme ritmice cuvinte cu mare încărcătură semantică, de obicei categorii existențiale. S-ar zice: un experiment prin care se plachează naivul (popular) asupra carcasei cultice. Într-adevăr, multe din „cânturile” lui Marcel Ion Fandarac au un iz discret de irmoase, cântece de lume (tristețile omului cult de dinaintea „descoperirii” romanței, altă formă fixă – de data aceasta în zona melodiei). Ai spune: „spitalul amorului”, un Conachi ori un Anton Pann care au citit toată poezia lumii noastre, de azi, și vor s-o redea „pre limba lor”.

Schemele ritmice ale lui Marcel Ion Fandarac se regăsesc, într-adevăr, în versul poeziei de la începutul secolului al XIX-lea. De aici, tensiunea: temele sunt aceleași de când lumea, autorul le caută straie de dinainte. Temele sunt atât de actuale, încât ghicești sub ele intenția parodică, precum în acest poem numit:

Ca îngerii în murmur (p.29):

Încă sunt tânăr / ca îngerii murmur

visul, clipa și abisul, domnilor

când, privindu-mi moartea-n față, o îndur

sufletul mi-e împărat nemuritor...

Am pus accentele unde se cer; bara din primul vers este a autorului cerând cezura (pauză). Încântă, aici, eufonia vocalică, accentele pe sunete asemănătoare (cu posibilitatea, pentru versul al doilea, de a accentua toate **i**-urile).

Sunt, în volum, și poeme care permit în modul cel mai firesc două lecturi: una în ritmul natural, al cuvintelor, și a doua în ritmul impus de autor: *Stau în viața-mi ...*

În fantum-urile lui Marcel Ion Fandarac se poate citi, în filigran, întreaga poezie română, de la Goga la Mircea Dinescu și (mai ales!) de la Cezar Ivănescu la Eminescu.

Poetul a avut, probabil, prima oară intenția să ironizeze- dar a dus ironia înapoi la ritmurile vechi și a descoperit **trenos**-ul preclasic ce înfiorează la simpla atingere. Este ca și cum ai lua o horă veselă de sub arțari și ai cânta-o la harfă. Ceea ce este natural devine natural în alt registru, mai grav, mai profund. O tematică poetică de altfel comună- cum ar fi iubirea, moartea, petrecerea, singurătatea, regnul divin (cu încrângătura lui de îngeri), frământările creștine- devine majoră, și nu invenție formală; nu schema, nu tehnica sunt cele care aduc sporul, ci trăirea poetică autentică, adevărată.

Marcel Ion Fandarac este ceea ce s-ar putea numi un **poeta doctus**, specie ce caracterizează de obicei epocile de decadență plictisitoare. El adaugă cărții sale un glosar cu termeni din literatura indiană (pe care-i presară copios în poemele sale, de altfel!) vrând parcă să inducă acest sentiment de bibliotecă citite și carne tristă, de cuvinte prăfuite ce se tot învârt pe pagini gălbui. În fond, sunt strategiile unui vitalism disimulat pentru că, citită a doua oară, cu pătrundere, poezia sa își revarsă dintre cuvinte cântecul, melodia, care te trage spre trăirea autentică a proverbului reinventat, a lucrurilor comune puse în arșița sufletului popular mai degrabă decât la umbra busturilor de cărturari.

Amintirile Sufletului, titlul volumului (pe care nu-l poartă nici un poem!) înseamnă întrucâtva și amintirea paradisului unde cuvântul vorbit era cuvânt cântat.

03 dec. 1999, La Casa Monteoru

*Text publicat și în Revista *Literatorul*, Director Fănuș Neagu.

Marcel Ion Fandarac:

Gașca lui Manolescu Nicky de la Uniunea Scriitorilor din România

martie 17, 2013



Niky Manolescu a îngropat Uniunea Scriitorilor în cimitirul lătrătorilor la lună din Românică... A băgat faliment în această instituție onorabilă; au fost scriitori care – înainte de Decembrie 1989- au constituit una din vocile opoziție politice remarcabile, vezi cazul Mircea Dinescu sau cel al lui Paul Goma, atât de radical prin acțiunile sale, că l-a speriat pe Ceaușescu și a băgat spaima în generalii de Securitate peste care Occidentul își focalizase toate reflectoarele mediatice, printre care Europa Libera era prima...

Niky Manolescu era aproape un lingău al lui Ceaușescu, iar politica culturală a PCR-ului era reprezentată mascat de fanfaronadele critice ale lui Nicolae Manolescu, cel care devenise criticul oficial al României din acea vreme, bineînțeles, cu voie și ordin de la organele comuniste. Că doar nu credeți că, la vremea aceea, Nicolae Manolescu avea vreo tiparniță ascunsă de unde edita România literară..., nu era vreun ziarist ca Mihai Băcanu care să-și riște viața și să scoată vreo publicație împotriva regimului comunist.

Niky Manolescu, cu privirea lui de pește de baltă, aluneca unsuros pe coridoarele puterii culturale din vremea PCR-ului, așezându-se pe Calea Victoriei, cea ce-l făcea simpatic în văzul trecătorilor prin Casa Monteoru. După Revoluția din Decembrie 1989, Niky Manolescu nărăvit la studențe focoase, și-a continuat apucăturile de ibovnic, mai ales după ce devenise șef al scriitorilor care doreau o oficializare a talentului lor. Astfel, dintr-un obscur profesor universitar și un critic literar care nu ar fi fost primit nici să golescă coșurile de ciornă de la New York Times, devine mahăr peste breasla scriitorilor din România, ambasador la UNESCO; ajuns în aceste funcții, dă iama în vistieria Uniunii Scriitorilor, a României literare și a altor instituții unde are diverse colaborări pentru care trebuie doar să taie frunze la câini. Mahărul își schimbă nevestele precum Suleyman cadânele, cu diferența că turcul le întreține din banii lui, pe când ăsta le face rost de funcții pe banii statului, adică a proștilor, pentru că statul -de la o vreme bună, nu mai este decât o adunătură de mahări pentru care o mulțime de proști cotizează.

Niky Manolescu, despre care eu tot am scris, a devenit un subiect de presă tot mai mediatizat, unul gen paparazzi... La valoarea lui, nu poate fi comparat decât cu pornovedetele care invadează televiziunile comerciale și ziarele de scandal. Uniunea Scriitorilor va fi definitiv distrusă de acest critic literar minor, cu alură de porc major, vezi Ferma animalelor a lui George Orwell.

Nu vă mai întrebați de ce literatura română a ajuns în starea asta atât de precară, că scriitorii cei mai lingăi și mediocri sunt promovați atât

de Uniunea Scriitorilor cât și de ICR, pe banii statului, desigur. O gașcă de jechoși sunt cei care dispun de puterea culturală a României! Și această gașcă e susținută, din nefericire, de boșorogii din Serviciile secrete ale României și/sau ale altor țări interesate să aibă oameni de legătură aici în România, pentru a domina o piață de informații globalizantă. E inutil să vă mai spun că majoritatea acestor lingăi și lichele au fost și sunt în continuare, sub diverse forme, informatori ai Securității și colaboratori ai fostului regim comunist. E o mizerie morală de necuprins în aceste structuri oficiale care promovează o politică vizând cultura sub toate aspectele ei. Lista e lungă și, pur și simplu, mi-e scârbă să-i mai amintesc aici pe acești lachei. Curățenia morală presupune îndepărtarea din toate funcțiile a acestora și lipsirea lor de accesul la bugetul public și european, pur și simplu. Europa nu are nevoie de astfel de lichele care produc doar opere minore și pe care Occidentul nu le mai vrea nici la coșul de gunoi, pentru că nu mai au spații de depozitare. Să fie clar!

Niky Manolescu a făcut rău mai mult decât toți culturnicii comuniști luați la un loc.

Niky Manolescu nu reprezintă nimic pentru România, chiar nimic pentru Occident. E un nimeni care se bagă singur în seamă și la care se închină zeloșii săi mediocri pentru a trăi cât mai bine ei cu toate familiile lor.

Niky Manolescu nu reprezintă decât spectrul unei mafii căreia trebuie să i se arate, urgent, Drumul Oaselor...

P.S. Vezi și alte reacții la acest subiect de presă: http://www.cotidianul.ro/nicolae-manolescu-trebuie-sa-si-dea-demisia-din-functia-de-presedinte-208035/?fb_action_ids=466687406735878&fb_action_types=og_recommendations&fb_source=other_multiline&action_object_map=%7B%22466687406735878%22%3A354467951336110%7D&action_type_map=%7B%22466687406735878%22%3A%22og_recommends%22%7D&action_ref_map=%5B%5D

P.S.2. Din octombrie 2013, Nicolae Manolescu e, iarăși, președinte al Uniunii Scriitorilor din Români, pentru un nou mandat de *n* ani..., ales prin vot democratic, pe naiba! Eu nu am mers să votez, fiindcă e un drept al meu să nu-l votez pe acest individ lacom și fără caracter, fără operă semnificativă din punctul meu de vedere. PUNCT.

Dan Mircea Cipariu:

Voi deveni oare un sceptic mântuit?

În timp ce la Casa Vernescu, într-un separeu, departe de ochii asurzitori ai celor ce faceau parte din noul Consiliu al Uniunii Scriitorilor din Romania (USR), echipa Nicolae Manolescu isi savura victoria la un pahar de vin sau de whiskey, reporterul Mediafax mi-a cerut, la cald, o declaratie de „invingator”.

Iata ce a transmis lumii, in numele meu, agentia de presa: “Nu comentez votul, pentru ca realitatea lui este clara. Dupa acest vot imi dau seama ca Uniunea Scriitorilor, care a ales sa continue cu aceeasi echipa, este in aceeasi situatie ca acum cateva luni, adica are de rezolvat probleme de comunicare interna, probleme de marketing cultural, probleme de cultura organizationala”. Am mai precizat, in declaratia mea, ca nu voi contesta rezultatul alegerilor, pentru ca “realitatea votului a spus foarte clar ce vrea sa faca Uniunea Scriitorilor in urmatorii cinci ani”.

In prima sedinta de Comitet Director al USR a fost reales director de imagine dl. Nicolae Prelepceanu, cel care a intrat si in Consiliul USR prin desemnarea scriitorului Varujan Vosganian drept prim-

vicepresedinte al UR. Dl. Nicolae Prelipceanu a fost ales, de altfel, si in Comisia de Monitorizare, Suspendare si Excludere, iar sotia domnului Nicolae Prelipceanu, distinsa poeta si editoare Denisa Comanescu, a fost realeasa in Comisia pentru Relatii Externe. Dl. Gabriel Chifu a fost reales vicepresedinte al UR si echipa domnului Nicolae Manolescu a fost, astfel, reintregita, cu surle si trambite. "Cu aceeasi echipa, sunt sceptic ca lucrurile se vor putea schimba", am declarat agentiei Mediafax. Sunt sceptic ca se va realiza o comunicare eficienta care a inceput cu o stangacie: "Luni, 8 octombrie", in loc de luni, 7 octombrie 2013, in chiar primul comunicat dat in numele noii conduceri a UR.

Conducerea UR are de rezolvat cateva mari probleme de imagine si de comunicare. Are de actualizat, in timp real, informatii despre activitatea organizatiei, despre cei peste 2400 de colegi, despre felul in care colecteaza si cheltuieste banii din Timbrul literar, despre lista celor 117 scriitori care beneficiaza de indemnizatia de merit prevazuta de Legea 118/2002, despre acordurile internationale din ultimii 8 ani, despre initiativele legislative care ii privesc in mod direct pe scriitori.

Pe confrati ii asigur ca voi face, in Consiliul si Comitetul Director al UR, o opozitie rationala si, daca va fi cazul, constructiva. Sper sa nu devin in urmatorii cinci ani de mandat al echipei Nicolae Manolescu un sceptic mantuit!

SURSA: Agentiadecarte.ro

Mircea Arman:



"În filosofie, Nicolae Manolescu este necalificat"

Noul redactor-șef al revistei „Tribuna” din Cluj este Mircea Arman, doctor în filologie, autorul unei monumentale „Istorie critice a metafizicii occidentale” și al unor traduceri fundamentale din Martin Heidegger. După numirea sa prin concurs la conducerea cunoscutei reviste, al cărei fondator a fost Ioan Slavici, Nicolae Manolescu a reacționat violent într-un articol publicat în ultimul număr al revistei „România literară”, anunțând astfel începutul unui conflict de lungă durată.

Pentru a afla mai multe amănunte despre culisele acestuia, dar și pentru a vedea care este proiectul noii echipe manageriale de la „Tribuna”, l-am invitat să răspundă întrebărilor noastre chiar pe Mircea Arman.

„Manolescu a rămas discipolul lui Gogu Rădulescu”

Ion Spânu: În mod surprinzător, chiar după primul număr de când ați fost numit la conducerea revistei „Tribuna”, ați avut parte de un atac extrem de dur din partea lui Nicolae Manolescu. Ce credeți că l-a deranjat atât de mult pe președintele Uniunii Scriitorilor, încât să fie atât de virulent în articolul „Noua direcție a Tribunei din Cluj”, apărut în ultimul număr al „României literare”?

Mircea Arman: Domnule Spânu, voi intra direct în subiect. Pe acest domn îl deranjează faptul că nu mai poate controla revista „Tribuna”, că oamenii săi au fost eliberați, prin decizia mea, din consiliul științific consultativ al revistei. Au intrat în locul unor vechi culturnici șase academicieni. După câte am auzit, domnul Manolescu este extrem de frustrat că nu este primit ca membru titular în Academia Română. E problema sa, așa cum „Tribuna” e problema mea, iar părerea dânsului despre mine nu are nici o valoare, eu mă ocup cu filosofia, nu sunt literat, iar în filosofie domnul Manolescu e necalificat. Nu mai vorbim de faptul că dânsul e discipolul lui Gogu Rădulescu câtă vreme eu sunt al lui Anton Dumitriu.

Am observat că Nicolae Manolescu se teme, oarecum, de anunțata dvs. „revoluție” de la „Tribuna”, scriind că înțelege cam unde „bate”. Unde bate, domnule Mircea Arman?

Bate cam spre falimentul literaturii române, spre falimentul incredibil al tuturor revistelor UR, al UR ca instituție, bate către acte și fapte cu iz penal (o spun în calitatea mea de jurist) și bate, în special, pe chestiunea valorii, a celei autentice, nu pe cea fabricată de găști. Dacă dorește dl. Manolescu putem intra în detalii, detalii care ar putea alerta autoritățile competente ale statului român. Nu mă feresc...

„Nu vreau să accept oameni de cultură «făcuți», cosmetizați, lăudați și promovați pe nemerit, pe interese, pe motive politice, pe gașcă”

Totuși, un cititor avizat își dă seama ușor că „deranjul” domnului Manolescu a fost provocat de acest pasaj din editorialul dvs. din „Tribuna”: „Cultura română se află la un moment de răscruce al existenței ei. Nu cunoaștem o perioadă mai tulbură, mai lipsită de elementul de valoare decât cea pe care o trăiește cultura noastră după Revoluția din 1989”. Este, aici, o trimitere directă la Manolescu, cel care a condus, după 1989, Uniunea Scriitorilor?

Nu neapărat, era o constatare cu valoare generală, pentru că filosofia operează cu conceptul, adică cu generalul. Literații au mania de ”a citi printre rânduri” și, de cele mai multe ori, se încurcă, ajung prin instanțe, ajung să fie condamnați. Nu mă interesează ce a făcut x sau y, din ce gașcă face parte, nici nu cunosc și nici nu vreau să cunosc aceste găști, dar vreau ca în această cultură să primeze valoarea, să triumfe adevărul. Sună idealist, nu?

Ei, chiar și așa, voi continua să îmi exprim liber ideile, crezul; nimeni, toți manoleștii din lume nu vor reuși să mă oprească. Luther avea o vorbă: „Tue recht und scheue niemand”! Atât timp cât îmi fac munca corect, cu dăruire, nu mi-e teamă de nimic, oricâte vorbe și acuze nefondate s-ar vântura. Pe de altă parte, nu vreau să accept oameni de cultură ”făcuți”, cosmetizați, lăudați și promovați pe nemerit, pe interese, pe motive politice, pe gașcă. Nu sunt venit cu hârzobul de pe altă planetă, domnule Spânu, nu sunt un naiv, sunt avocat. Dar am confortul material și psihic de a nu ceda, de a nu putea fi ”adus în rând” de nimeni și nimic. Cu remunerația de la „Tribuna” îmi pot schimba două becuri la mașină în service-ul specializat. Nu vreau să epatez, nici să jignesc scriitorii și alți oameni care nu sunt îndestulați material în această țară. Spun asta spre a arăta că nu pot fi șantajat. Nu am fost securist sau colaborator

al securității, am refuzat să mă fac membru de partid, nu am nevoie de nici un hatâr din partea nimănui, nu vreau bani, nu vreau funcții. Sunt, însă, însetat de adevăr. Chiar dacă sună patetic, asta e.

„Nu sunt intelectuali doar dl. Manolescu, Liiceanu, Pleșu, Băsescu, Patapievici și toți cei care le cară trena”

În același text, incriminat de Nicolae Manolescu, atacați direct grupul de la Păltiniș, numindu-i pe cei ce se revendică astfel „epigoni ai lui Constantin Noica”, acuzându-i, în același timp, de „sete de putere și arghirofilie”. Le spuneți tot lor că eseurile și „cărțiunile” semnate de ei „nu vor edifica vreodată vreo cultură”. Vă rog să dezvoltăți acest subiect, întrucât pe marginea lui vă acuză Manolescu de „ură față de marii intelectuali și scriitori de astăzi”, care „se bucură de recunoașterea unor merite” de care dvs. n-ați fi avut parte. Sunteți invidios pe cineva?

Nu știu de unde vorba asta cu ”intelectualii”. Care intelectuali? Nu înțeleg. Sunt unii mai intelectuali decât alții? Dacă se referă domnul Manolescu la filosofie, care e regina culturii, e de înțeles să vorbească de intelectuali, dar dânsul nu intră în categorie; ce e critica literară decât idee la mâna a zecea etc... și dacă vom continua așa nu sunt intelectuali nici juriștii, nici medicii, nici inginerii, economiștii și toate celelalte categorii care au urmat diferite specializări și excelează în ele, sunt intelectuali doar dl. Manolescu, Liiceanu, Pleșu, Băsescu, Patapievici și toți cei care le cară trena, cei care, în opinia mea, sunt născuți slugi și care se vor ofusca foarte tare când vor citi aceste rânduri.

Vorbeați de ”marii intelectuali”; din câte îmi amintesc ultimii mari intelectuali au fost: Anton Dumitriu, Constantin Noica, George Călinescu, Grigore Moisil, Emil Cioran, Mircea Eliade, Ion Petru Culianu, Adrian Marino și mulți alții, din alte domenii de activitate, pe care nu îi mai numesc aici, sunt, oricum, cunoscuți. Se înșală dl. Manolescu, îi admir pe acești oameni, dar nu-i pot admira pe cei care au fost discipolii lui Gogu Rădulescu, aceștia îmi stârnesc când amuzamentul, când compasiunea, depinde de dispoziția în care mă aflu.

Acuma, referitor la cărțiunile de care aminteați. Știți, veleitarii români scriu eseuri. Își exhibă bruma de cultură și geniul neînțeles și nerecunoscut decât în interiorul găștii. Se laudă unii pe alții, nu admit părerea altora, resping ab initio tot ceea ce nu cunosc, nimeni, în afara lor și a acoliților lor, nu reprezintă nimic. Îmi aduc aminte că eram foarte tânăr și aceste lucruri mă deranjau profund. Maestrul meu, Anton Dumitriu, mi-a scris o scrisoare ca răspuns la această revoltă a mea. Vă citez câteva propoziții, oricum, scrisoarea a fost publicată în „Zeit und Sein” (1995): ”S-a împământenit în țara asta o mentalitate strâmbă, lipsită de simțul și tactul pe care l-au avut înaintașii noștri (de a încuraja orice efort) și anume de a se crede, fiecare, singurul chemat într-un anumit domeniu. Sunt prea mulți oameni care se bat în piept că au «realizat» lucruri nemuritoare. Eu am învățat un lucru de la maestrul meu și m-am ținut consecvent de el: fiecare punem o cărămidă la edificiul culturii noastre. Modul de lucru al științei contemporane este colaborarea. Aceasta este mentalitatea contemporană și cine nu a înțeles acest comandament este un om care aparține unui alt veac. Și fiindcă nu mă tem de vorbe, voi spune că un asemenea om este ridicol în timpul nostru. Spiritul acesta face să fii îngăduitor și înțelegător față de eforturile altora, să le prețuiești și să te smerești. Căci așa a spus cândva Leonardo da Vinci: «Iată că din marea smerenie se naște marea cunoaștere»”.

Cred că le-ar trebui acestor oameni puțină smerenie. Nu numai gruparea Păltiniș și acoliții lor fac cultura română. Sunt oameni bătrâni, însă, în opinia mea, au cam îmbătrânit degeaba. Șmecheria

nu ține loc de valoare și nici de onestitate. Sunt extrem de curios cum unii din acest grup au fost ”împroprietăriți” cu întreg patrimoniul Editurii Politice, prin ce mecanism juridic, în baza cărei legi, pe ce criterii poate înstrăina cineva avutul național către o persoană fizică sau juridică? A fost declarat falimentul acestei bogate edituri? Acesta e un aspect care trebuie clarificat. Și îl vom clarifica. Cu orice risc.

Spun că nu mă cunosc. Să fie sănătoși! nu am nevoie de cunoașterea și recunoașterea lor, nu ei vor valida eforturile mele, nici ale altora, ci doar timpul, singurul care cerne valorile. În plus, nu am ideea, pe care o consider maladivă, ”de a rămâne”.

Noua „Tribuna” este, de fapt, un program, un manifest, cine vrea să adere e bine primit, cine nu, e liber să îl ignore, să nu colaboreze la revistă. Nu doresc să impun nimic nimănui, alții însă vor să o facă cu tot dinadinsul. E o chestiune care îmi aduce aminte de alte vremuri...

Și, ca să vă răspund la ultima parte a întrebării: domniile ăștia ”plini de merite” de care doar ei sunt conștienți se cred de neînlocuit. Însă e plin cimitirul de oameni de neînlocuit. Când i-am dat afară pe Ion Vlad și Ion Pop din consiliul științific, au luat foc. Nu și-au dat demisia, mint, i-am dat afară, cum am dat afară încă vreo 9, nu mai știu. Dacă și-au dat demisia trebuie să probeze. Trebuie ca demisiile lor să fie înregistrate la secretariatul Tribunei. Nu sunt. În calitate de manager al instituției permit oricui face o cerere scrisă să verifice. Veți vedea că acești indivizi mint cu nerușinare. Demisia este un act juridic scris, act unilateral de voință. Și, oricum, acest consiliu este unul consultativ, îl convoc când consider eu de cuviință și țin seama de recomandările lui dacă consider eu de cuviință. Așa e legea și legea nu se negociază, poate doar în ”lumea literară”...

„«Tribuna» va deveni un loc în care se vor dezbate idei, de toate felurile și din toate domeniile, nu va fi o revistă sectară”

Zice Nicolae Manolescu că ați fi un „diletant fără operă și fără conștiință literară”, precum și „un băiat de mingi într-un partid”. Totuși, ați scris cărți importante, precum “Despre divin, poetic și filosofic în gândirea preplatonice”, “O istorie critică a metafizicii occidentale vol. I și II”, ”Poezia ca adevăr și autenticitate – o cercetare fenomenologică”, aveți în pregătire ”Metafizica greacă” la Editura Academiei, un tratat de 600 de pagini, după câte știu, dar și mai multe traduceri din Heidegger, între care, alături de Dorin Tilinca, prima versiune românească a lui „Sein und Zeit” și „Zeit und Sein”, înainte de cea semnată de Gabriel Liiceanu și Cătălin Cioabă. Chiar nu vă cunoaște Manolescu, din moment ce trebuia să-l întrebe pe dl. Uioreanu cine sunteți? Sau e doar o tehnică de minimalizare, acceptată de dumnealui cu imensul risc de a trece în fața cititorilor ca ignorant în materie de filosofie?

Am mai spus-o, nu am conștiință literară pentru că nu sunt literat, aici are dreptate dl. Manolescu, însă am conștiința valorilor și dorința de a le promova pe cele autentice. „Tribuna” va deveni un loc în care se vor dezbate idei, de toate felurile și din toate domeniile, nu va fi o revistă sectară și nici una literară stricto sensu, cum a fost până acum, în care se vor fi lăudat unii pe alții, aceiași ipochimeni de care eu unul m-am săturat și, drept urmare, m-am debarasat de ajutorul neprețuit al dînșilor. Mai mult, „Tribuna” va deveni o revistă profitabilă, căci nu sunt un ”maestru” al falimentelor, ci vin din activitatea privată unde, dacă nu performezi, mori.

Sigur, în ce privește ”băiatul de mingi” din partid, domnul Manolescu a fost mințit de cineva; nu fac parte din nici un partid, cel puțin nu acum; am făcut parte acum 11 sau 12 ani, a trecut ceva timp de atunci. Nu exclud să fac parte din nou, cândva... dacă voi considera că așa e bine. Când m-am înscris în partid, în 1990, am

făcut-o împotriva voinței maestrului meu Anton Dumitriu, care fusese și el înscris în acel partid.

Referitor la operă, poate judeca dl. Manolescu sau țuțerii dânsului ceea ce scriu eu? Are dânsul cunoștințe cel puțin minimale de elină, de filosofie? Dacă da, îi stau la dispoziție într-o confruntare televizată, pe ce temă dorește dânsul din filosofia europeană. Oricum, cărțile mele au avut parte de cronici favorabile, cel puțin din partea celor care se ocupă de filosofie. După Revoluție, cu ocazia Congresului care marca 200 de ani de la Revoluția franceză, a fost întrebat Anton Dumitriu cine e cel mai promițător tânăr filosof din România, întrucât francezii doreau să îl invite să participe la această manifestare. Ghiciți, d-le Spânu, pe cine a indicat filosoful și logicianul român? Se poate verifica....

„Odată și odată, trebuie să oprim valul acesta de acuze, de denunțuri calomnioase publice care se prăvălesc asupra oamenilor fără nici o noimă”

Nu știu dacă v-ați dorit, dar acest scandal declanșat de Nicolae Manolescu s-ar putea să fie mișcare publicitară involuntară în folosul relansării revistei „Tribuna”. Îl veți provoca, în continuare, pe Manolescu pentru a vă sprijini acest proiect? Și, tot aici, vă rog să-mi spuneți cum veți reacționa față de acuzațiile legate de concursul în urma căruia ați fost numit redactor-șef la „Tribuna”?

Eu nu caut scandaluri, certuri, deși, ca avocat, trăiesc din ele, deci nu mă sperie, sunt obișnuit, e un fapt cotidian pentru mine. Nu mă interesează publicitatea negativă, dar nu admit ca cineva să îmi cenzureze ideile. Cu ce drept se amestecă dl. Manolescu în treburile unei instituții publice, în virtutea cărui fapt lansează dânsul un atac la conducerea acestei instituții? Dânsul nu m-a atacat neapărat pe mine, a atacat o instituție de stat, spunând că e coruptă, ceea ce e inadmisibil.

Studiez la acest moment, cu un colectiv de prieteni juriști, dacă domnul Manolescu se face vinovat de încălcarea vreunei legi, penale sau civile. Dacă lucrurile stau așa, adică dacă s-au produs fapte ilicite, dacă vom considera așa, vom sesiza autoritățile statului spre justă soluționare. Odată și odată, trebuie să oprim valul acesta de acuze, de denunțuri calomnioase publice care se prăvălesc asupra oamenilor fără nici o noimă. Cei care fac asemenea lucruri trebuie pedepsiți aici, în lumea reală, care funcționează după anumite norme; în lumea literară o fi altcumva, nu mă interesează, nu cunosc. E inadmisibil ca cineva să scrie într-o revistă că un concurs a fost aranjat în favoarea unei persoane. Țsta e un fapt penal.

Domnul Manolescu mă expune pe mine, expune comisia și pe conducătorul autorității unei pedepse penale. Eu voi cere procuraturii ca domnul Manolescu să probeze aceste afirmații. Dacă nu va reuși, va trebui să răspundă în fața legii. Dânsul afirmă că un membru al comisiei i-a spus că Pecican a depus un proiect, evident că a depus, altfel nu putea participa la concurs. Însă acel membru al comisiei mi-a spus și mie, la vreo trei săptămâni după terminarea concursului, că dl. Pecican nu avea în proiect partea economică, deci partea esențială pentru un concurs de manager, nu de redactor-șef, prin urmare a pierdut, așa cum era normal. A făcut și contestație, dar i s-a respins. Prin urmare, dl. Manolescu minte, prin omisiune. Oare de ce nu mă miră? E, probabil, stilul învățat de la maestrul său, Gogu Rădulescu. Oricum, e doar o opinie a mea, nu o certitudine.

„Nu putem, la nesfârșit, să ne negăm valorile, astfel ne negăm pe noi înșine, ca națiune”

Ca unul care, la rândul meu, am scris o carte întreagă despre ziua de 28 iunie 1883 („Asasinarea lui Eminescu”), am fost șocat de violența cu care Manolescu critică apariția în ultimul din „Tribuna”

a documentarului semnat de Constantin Barbu, despre care crede că ar fi „reînvierea ipotezei stupide” că Eminescu ar fi fost victima unui complot. Nu vă da voie Manolescu să scrieți nici despre Eminescu?

Nu, nu îmi da voie, atât dl. Manolescu, cât și țuțerii lui care l-au incitat să scrie acest articol și l-au dezinformat. Oricum, sunt obișnuiți cu asta din vremea cenzurii. Unii dintre ei au fost cenzori. Însă e treaba dânsului dacă a căzut în asemenea jocuri sau dacă le-a făcut cu bună știință. Le spun franc, șansele lor de a mă înlătura de la direcția „Tribunei” sunt nule. Această afirmație vine de la un jurist, care nu trăiește în ”lumea literară”. Vor fi obligați să țină seamă de ea. De fapt, ați văzut că m-am conformat, nu l-am mai publicat pe dl. Barbu, l-am dat afară din consiliul consultativ...

Pe de altă parte nu știu de unde atâta obstinație în a nega valorile naționale la acești oameni. Am fost acuzat de țuțerii d-lui Manolescu (mi-e milă de ei, sunt oameni de peste șaptezeci de ani, unul se apropie de nouăzeci) că sunt patriot. Sunt, așa m-au învățat maestrul meu și unii dintre profesorii mei de la filologie și de la drept. Însă patriotismul meu e unul de tip vestic, așa cum patrioții sunt și francezii și germanii și americanii. Nu putem, la nesfârșit, să ne negăm valorile, astfel ne negăm pe noi înșine, ca națiune. Nu consider că e normal așa ceva. E în detrimentul nostru, al țării, al oamenilor acestei țări.

Chiar dacă se va supăra Nicolae Manolescu, vă rog să ne prezentați, pe scurt, care este proiectul dvs. la „Tribuna”.

Proiectul meu este mai elaborat și este publicat pe pagina de web al Consiliului Județean Cluj, așa cum prevede legea. Nu cred că este cazul să îl rezum aici. Eu respect foarte mult oamenii din această instituție, instituția ca atare, care patronează și finanțează „Tribuna”, sunt oameni de toată isprava, de la președinte, la consilieri și pînă la cel din urmă funcționar. Dar, în primul rând, respect contribuabilul, care, din venitul lui amărât, plătește și pentru ca revista „Tribuna” să poată apărea. Pentru contribuabil, pentru autoritatea care mă sprijină necondiționat și, în general, pentru toți românii de bună credință, „Tribuna” trebuie să fie o tribună a adevărului și valorii, a culturii naționale și europene, o revistă care să nu facă jocul intereselor de gașcă sau al delirurilor megalomane ale unora sau altora.

Ion Spânu <http://www.cotidianul.ro/mircea-arman-in-filosofie-nicolae-manolescu-este-necalificat-206459/>

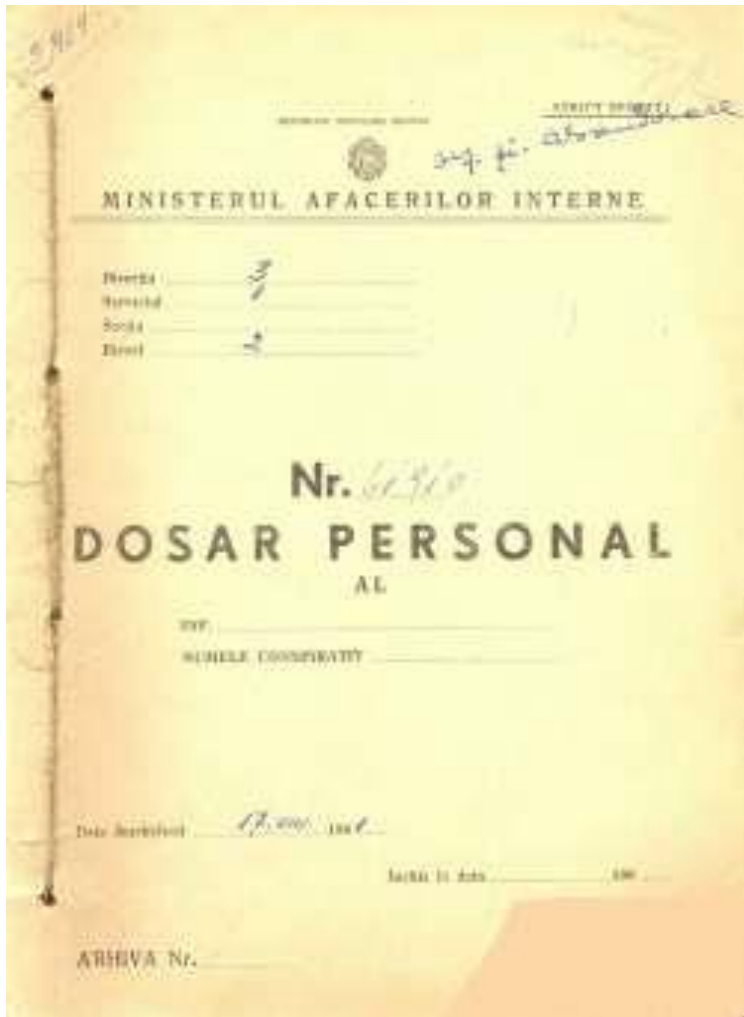
NOTĂ: Având în vedere că opțiunile lui Mihail Eminescu privind România Mare nu au fost îndeplinite, iar românii sunt tot mai amenințați în țara lor de către facțiunile străine pe linie masonică, vom proceda la reînființarea entității Societatea Carpații, care a fost desființată pe nedrept, iar Eminescu a fost asasinat de către cei care au procedat la dizolvarea acesteia, în frunte cu Titu Maiorescu, după o revoltă a lui Eminescu în Casa Capșa, loc unde a cerut abdicarea lui Carol I, având un revolver în mână. Grigore Ventura fiind cel care în 28 iunie 1883 l-a băgat în cămașoiul de forță, după ce a apelat la Poliția controlată în secret de masonerie." Societatea Carpații ajunsese să numere peste 20000 de membri, având drept țintă unirea politică și culturală a tuturor românilor cu cei din Ardeal, Banat, Bucovina și Basarabia". Eminescu trebuia anihilat pentru că era împotriva internaționaliștilor masoni, trebuia scos drept nebun și asasinat cât mai subtil pentru a nu stârni românimea care îl prețuia. Eu, continuator al lui Mihail Eminescu!

23.10.2013

Marcel Ion Fandarac, scriitor-membru al UR, avocat-membru al UNBR-Baroul București

PETRU ROMOȘAN:

NICOLAE MANOLESCU(MARIN) – DOSARUL DE LUCRU DE LA SECURITATE



Intelectualii Democratului

Nicolae Manolescu a fost cel mai important cronicar literar al epocii Ceaușescu. De la început și până la sfârșit. Pe atunci, meseria lui avea o foarte bună cotă socială. Misterios, după 1989, după Revoluție, Nicolae Manolescu e asimilat unui mare disident. Ca și Gabriel Liiceanu și ca atâția alții. Cu traiectorii inexplicabile și înainte, și după. Cum a devenit Nicolae Manolescu la pensie și mare diplomat la UNESCO e un alt mister care așteaptă să fie dezlegat. La începutul anilor '60, Manolescu a scris unele dintre cele mai odioase articole „proletcultiste”. M. Nițescu, mort la finele anilor '80 în condiții neelucidate, a probat într-o carte că Nicolae Manolescu a plătit cel mai greu tribut din generația sa propagandei de partid. În chip inexplicabil, Manolescu s-a înșurubat atât de bine în „structurile literare”, încât n-a mai avut nevoie nici de carnetul de membru de partid (PCR). Puritate maximă. Dar ce fel de puritate ?

NOTĂ: Având în vedere opțiunea scriitorilor , membri ai Uniunii scriitorilor care au votat prin reprezentare în 2013, le vom respecta votul, dorind ca președintele nou reales Nicolae Manolescu să-și respecte în totalitate promisiunile.Vom monitoriza cu atenție activitatea domnului Nicolae Manolescu, în acest sens, conform drepturilor statutare ce se cuvin membrilor Uniunii Scriitorilor din România. Așteptăm de la domnul Nicolae Manolescu respectul cuvenit!

23.10.2013

Marcel Ion Fandarac, scriitor-membru al USR.



Scriitorii clujeni au trecut printr-un moment de mare emoție la apariția *Istoriei literaturii* de Nicolae Manolescu. Pentru că foarte mulți dintre ei nu s-au regăsit în cartea de vreo 30 de ani promisă să fie complementul *Istoriei...* lui Călinescu. Clujenii s-au stresat degeaba : cărămida lui Manolescu e doar cel mai mare fis al criticii și istoriei literare din 1989 încoace. Fîsul are totuși un merit, acela că Manolescu nu mai poate folosi „marea” sa *Istorie* ca argument de teroare și șantaj pentru scriitorii încă în viață. Ceea ce, cu mânuși sau fără, a cam făcut în ultimele trei decenii. Tovărășeste.

Chiar și o parte a Securității, una colaterală, a dat-o-n bară cu Nicolae Manolescu. Mihai Pelin a deschis *Cartea albă a Securității* (1996) cu un document (Doc. 1) despre criticul literar. „Notele” lui Mihai Pelin la acest document, stupefiante, au scăpat vigilenței lui Virgil Măgureanu. Iată-le : „La 17 noiembrie 1969, documentul referitor la Nicolae Manolescu a fost notat cu următoarea rezoluție : „Pentru ultima oară vă atrag atenția să puneți în lucru prin mapă acest element. În termen de trei luni să rezolvăm cazul. Prezența o schiță cu sarcinile ce vi le propunem.” Mihai Pelin comentează : „Din documentele anterioare, rezultă că ideea ca Nicolae Manolescu să fie recrutat ca informator aparținea biroului de Securitate din Cîmpina, care înaintase un dosar corespunzător inspectoratului din Ploiești. La 5 martie 1969, de la Ploiești spre Cîmpina a plecat următoarea adresă : „Vă restituim alăturat dosarul de lucru al numitului Marin Nicolae (Nicolae Manolescu – n.n.) din orașul Cîmpina, urmînd ca dv. să continuați, pe de o parte, urmărirea lui activă, iar pe de altă parte să fie contactat conform indicațiilor date... Din studiul dosarului rezultă că dintr-un anumit punct de vedere, susnumitul ar prezenta interes pentru organele D.G.I.E., ținîndu-se cont de pregătirea sa și, mai ales, de relațiile ce și le-a creat în Franța și R.F. a Germaniei. Nu există date suficiente în ceea ce privește atitudinea sa față de regimul socialist, față de politica partidului nostru și, de aceea, verificările ulterioare vor trebui tocmai acest aspect să-l aibă în vedere, cît și relațiile sale interne și externe. Din punct de vedere al atitudinii sale rezultă, totuși, că nu are o poziție tocmai corespunzătoare, dacă analizăm conținutul scrisorii expediate lui Paul Miron în R.F. a Germaniei, prin care îi dă de înțeles că, dacă s-ar mai duce în Germania, nu s-ar mai întoarce în țară. De asemenea, felul cum a conceput antologia poeziei românești dintre cele două războaie dovedește că poziția sa politică nu este corespunzătoare, deși el, în discuții, face mult caz de faptul că este fiu de muncitor, că simte muncitorește, că are ură împotriva legionarilor etc. Urmează ca, după clarificarea acestor probleme, să analizăm din nou acest caz și numai atunci vom hotărî dacă va corespunde pe linia muncii D.G.I.E.” Securitatea din Cîmpina și din Ploiești nu era la curent nici cu articolele pure și dure ale lui Nicolae Manolescu din 1961-1965 și nici cu relația privilegiată a tînărului Manolescu cu tovarășul George Ivașcu, director la *Contemporanul* și, ulterior, la *România literară*.

În scurta sa prefață la *Cartea albă a Securității*, Virgil Măgureanu, directorul S.R.I. în funcție în 1996, îl citează de două ori cu admirație pe Nicolae Manolescu („oameni de talia criticului literar

(continuare în pagina 15)

Nicolae Manolescu sau a criticului de artă Andrei Pleșu”). Despre dosarul de la Securitate al lui Nicolae Manolescu nu se știe încă mai nimic. S-ar putea ca, odată cunoscut, acest dosar să fie mai valoros, chiar și în ceea ce privește literatura din comunism, decât *Istoria* semnată de critic. Nu e exclus ca ierarhiile instaurate în 1960, dintre care multe valabile și astăzi, să fie mai degrabă militare decât literare.

Petru Romoșan / [Revista Singur](#)

<http://www.ziaristionline.ro/2011/06/28/nicolae-manolescu-marin-dosarul-de-lucru-de-la-securitate/#sthash.OnOwGZLT.dpuf>

SCRIITORUL ADRIAN SUCIU, EXCLUS DIN USR PENTRU CA L-A CRITICAT PE NICOLAE MANOLESCU PE BLOG

Încă ambasador-pensionar pe lângă UNESCO și președinte al Uniunii Scriitorilor, Nicolae Manolescu Apolzan (foto sus), intelectualul de casă al tuturor președintilor României, de la Ceaușescu și “Omul” Iliescu la Constantinescu și Băsescu, deși nu a ajuns să fie și academician de renume mondial, ca Elena Ceaușescu, are același comportament dictatorial de țată cu mașina neagră. În loc să-și vadă de conturi și sinecuri, că doar de-aia îl caută ANI pe-acasă, micul dictator parizian cu chirie de 5000 de euro pe lună și propagandist înfocat al marxism-leninismului a ajuns să dea ordine de excludere a un scriitor român din Uniune pentru simplu fapt că îi critică “opera” pe blogul său personal. Un asemenea act frizează demența. Orice scriitor de bun simț din România ar trebui să se ridice și să-și spună cuvântul împotriva abuzului de neimaginat – până acum – al celui care a turnat la Securitatea de bunăvoie și nesilit de nimeni, pe care George Calinescu îl definea, pe drept cuvânt, “un ipochimen care nu pricepe codul cultural românesc” și a cărui activitate de-o viață Marin Mincu i-o sintetiza scurt: “Extracția mafiotică Nicolae Manolescu”. (Roncea.ro) –

Adrian Suci:



Fariseul Manolescu și sfertoautorii

Nimic durabil nu se construiește pe minciună. Literatura română de azi, în latura ei oficială, aceea de care țin pîrghiile administrative ale fondurilor publice și puterile iluzorii ale unor instituții inutile e

jalnică. Ca unul care a trăit cât să fie conștient în regimul comunist și a văzut în amîndouă regimurile scriitorii români lingînd dosurile puternicilor zilei pentru trei arginți, onoruri inutile și tinichele zornăitoare, am dreptul să spun că, pentru mine, diferența între o conștiință vie și o jigodie e limpede. Ca unul care nu dorește în literatură nimic, care nu datorează nimic nimănui și disprețuiește profund elasticitatea coloanelor vertebrale ale majorității colegilor de breaslă, voi deschide gura și voi vorbi liber. Ca unul care este neinteresat de bunăvoința mai marilor literaturii române, de burse și sinecuri, de cabale literare și de dispute de dugheană, voi spune că împăratul e gol!

Literatura română contemporană, în latura ei oficială, e o minciună. Prima minciună e în chiar vârful ei: de ani de zile, un întreg complex financiar, organizațional și mediatic este pus în mișcare în chip absolut inutil pentru a-l transforma pe Mircea Cărtărescu într-un scriitor nobelizabil. Mircea Cărtărescu este un mare scriitor și o spun ca unul fascinat de literatura lui. Dar nu va lua niciodată premiul Nobel pentru literatură, iar orbirea celor care nu pricep acest lucru este sublimă dacă n-ar fi vinovată, cîtă vreme fonduri publice imense raportate la sărăcia din literatura română, de pildă prin Institutul Cultural Român, sînt folosite pentru a promova în exterior literatura acestuia. Mircea Cărtărescu e un mare scriitor dar un individ afît de profund ratat ca și conștiință publică încît simțul ridicolului ar trebui să-l împiedice a se mai manifesta ca atare. Asta, încă, n-ar fi un păcat așa de mare. În spatele naivității sale funciare, însă, o întreagă armată de profitori, lichele, impostori, panglicari, curve obosite și geambași literari constituie o curte de tip bizantin afît de intens preocupată să conserve privilegiile, sinecuri și relații în dauna oricărei evoluții a literaturii române încît Mircea Cărtărescu, care nu va lua premiul Nobel, este și principalul obstacol în calea unui Nobel românesc pentru literatură cîtă vreme curtea sa, în frunte cu nevasta, va fi buricul literaturii române oficiale.

O feroce cabală a mediocrilor de funcționarea căreia Cărtărescu se face vinovat doar prin naivitate, aneantizează orice competiție reală la adresa acestuia și permite o carieră literară internațională cu voie de la oficialitățile literaturii române doar unor mediocrități care au făcut pactul cu „sistemul ticăloșit” și au acceptat să-i reprezinte interesele. Institutul Cultural Român este, în acest moment, o instituție la fel de utilă pentru prestigiul internațional al literaturii române ca și o frecție la papionul lui Horia-Roman Patapievic.

Aproape toate ierarhiile oficiale ale literaturii române contemporane sînt profund viciate de corupție, majoritatea premiilor cu relevanță națională se dau în urma unor negocieri de talcioc între critici, editori, scriitori și organizatori. Uneori, președinții juriilor respective împart sumele de bani aferente premiilor respective cu scriitorii premiați. Alteori, criteriul după care se fac nominalizările și premierile e să nu se „supere” vreo editură importantă că n-a fost la masa bogaților iar Uniunea Scriitorilor a devenit o simplă bursă a trocurilor literare. O literatură în care una dintre cele mai bune cărți de poezie ale ultimului deceniu, „Aerostate plîngînd” a lui Traian T. Coșovei e complet ignorată de mai-marii literaturii pentru că personajul le e neplăcut e un fals în acte publice. O literatură în care cei mai puternici debutanți ai ultimilor ani, Marius Ștefan Aldea, Dan Herciu sau George Asztalos sînt trecuți cu vederea pentru că sînt excentrici complexului editorial și mediatic specializat în crearea de mituri umflate cu pompa pe care să le vîndă pulimii e o impostură. O literatură în care scriitorii de talia Danei Banu, a Ancăi Mizumschi, a lui Eugen Suci, a lui Viorel Mureșan ori a lui Ion Chichere, ca să dau doar cîteva nume din generații diferite, sînt nebăgați în seamă de establishment e o literatură de lăbări. Aș putea să dau exemple în continuare, dar prefer să rămîn la acestea, în scop didactic. Oricum, o dezbatere reală și onestă asupra funcționării mecanismelor succesului și promovării în literatura română contemporană nu va avea loc în curînd, cîtă vreme lichelele conduc,

(continuare în pagina 16)

se autoreplică și-și conservă privilegiile meschine – e același lucru cu „reforma clasei politice”. La altă scară, dar identic.

Astfel, literatura română, în latura ei oficială, seamănă ca două picături de apă cu viața publică românească și nici n-ar fi putut fi altfel. Mizele luptei literare, însă, sînt rizibile. Dacă politicienii se luptă pentru acces la resurse, femele și putere, scriitorii se luptă pentru mize ridicole și glorii de carton. Aș putea glosa în continuare pe marginea acestui subiect dar prefer să tac mai departe.

Pentru că mai departe găsim Uniunea Scriitorilor din România. Uniune de breaslă cum ar veni. Vorbesc din calitate de membru al USR și premiat de două ori cu premii ale acesteia, deci n-am altă frustrare decît aceea că instituția asta e prost condusă. În fruntea USR îl găsim pe Nicolae Manolescu, un individ care este cea mai limpede ilustrare a adevărului că niciun om nu trăiește pînă la moarte. În cazul lui Manolescu, acesta a încetat să mai trăiască, în sensul adagiului sus-menționat, prin anii 90, de cînd s-a transformat într-o pernuță de înfipt acele decorațiilor, insinelor și tinichelelor. De fapt, pe Manolescu îl doare undeva de scriitorimea română: plantat la Paris, într-un funcțiune decorativă, domnia-sa a delegat, practic, conducerea Uniunii unor nenea și unor tanti. Trecînd peste pierderea sediului USR, Casa Monteoru (în niște procese în care e limpede că cineva, nu știu cine, a încasat șpăgi babane pentru non-combat) Manolescu a patronat o dramatică pierdere de statut a scriitorului român. Maestru al dezinformării și manipulării, pe care le practică atît de abil încît eu unul îl bănuiesc de participarea la stagii periodice de perfecționare, dintr-o poziție activă și acoperită, Nicolae Manolescu este cel mai prost administrator pe care l-a avut Uniunea Scriitorilor în ultimii douăzeci de ani. Fariseu și impostor, contestat virulent și pe bună dreptate, Nicolae Manolescu se ține cu dinții de o funcție de care își bate joc deși n-ar avea motive să fie atît de încrîncenat în a reprezenta prost scriitorimea română: rămîne în istoria literaturii române ca cel mai bun produs al regimului comunist în materie de critică literară, nu cred că are probleme financiare și nici pupincuriștii din jurul domniei-sale nu merită un sacrificiu atît de dramatic! Mai ales că, lipsit de legitimitatea pe care o dă competența, dl. Manolescu începe a se transforma, din dorința de a-și salva gașca, într-un simplu instrument de propagandă politică. Urît final pentru cineva cu pretențiile d-voastră, dle. Președinte!

Unul alt personaj detestabil ale literaturii române contemporane e geambașul literar. Atotștiutor și trend-setter, de obicei scriitor ratat și interesat nu de literatură ci de propria lui statuie, geambașul literar român presează asupra oricui, mituiește în dreapta și în stînga, pupă mîni și cururi dacă e cazul, spală pahare la chefurile celor puternici, are prieteni în lumea bună și practică machiaverlîcul de baltă. E prieten cu politicieni, ia bani de la Minister, de la Consiliul Județean, de la Fundații și Asociații. În sine, n-ar fi nimic rău în asta, lumea e plină de personaje detestabile. Din nefericire, însă, geambașul literar român e persoană cu influență; orice scriitor care nu-i face temenele și nu-i ridică osanale va fi marginalizat și considerat ciumat. La vîrful literaturii române, așa cum e ea acuma, nu rezistă decît cei dispuși să-și miroasă reciproc pîrțurile și șosetele nespălate prefăcîndu-se că reprezintă o elită valorică. Din pricina geambașilor literaturii române, mari scriitori sînt trecuți cu vederea și aruncați în uitare! Cum ierarhiile oficiale sînt, în bună măsură, rezultatul activității acestor personaje sinistre, literatura română e o glumă. Sigur, în tot acest complex mizerabil, chiar și statistic vorbind, aterizează și scriitori de calitate, doar atunci cînd aceștia, din diverse pricini, nu mai pot fi ignorați. Simptomatic e cazul lui Ion Mureșan, care, dintr-un „marginal” al generației 80 a ajuns să amenințe poziția de lider a lui Mircea Cărtărescu. Dar nu ne interesează soarta lui Ion Mureșan ci soarta literaturii române.

Care, atîta vreme cît va rămîne doar o anexă a intereselor actualilor diriguitori ai destinelor sale, va rămîne o activitate de seră, menită să satisfacă orgoliile și interesele meschine ale unei întregi categorii de trepăduși. Literatura română oficială este atît de departe de public și atît de ruptă de realitate încît numai naivii se pot mira că, de cele mai multe ori, evenimentele literare oficiale sînt atît de plicticoase încît se scorojește varul pe pereții sălilor care le găzduiesc. Ruptă de public, literatura română oficială e un fel de snobăreală fără miză, în care diverși sfertoautori se află în situația de a pretinde că fac revoluție cu voie de la Guvern și avangardă cu bani de la stat.

Sursa: Adrian Suci.ro

<http://www.ziaristionline.ro/2011/06/17/scriitorul-adrian-suciu-exclus-din-usr-pentru-ca-l-a-criticat-pe-nicolae-manolescu-pe-blog/#sthash.SbDvVikH.dpuf>

RADU IOANID:



O revoluție culturală în România (fragment)

Dumitru Popescu, secretarul cu propaganda al CC al PCR care a coordonat „revoluția culturală” din România, descria lozinca de bază a Revoluției Culturale din China astfel: În China se urmărește restaurarea capitalismului, statul-major al trădării se află în partid, bombardat statul-major al capitalismului aflat în partid»... Omul [Mao Tzedun – n.n.] levedea limpede, înțelegea corect, nu exagera¹. În iunie 1971 Nicolae și Elena Ceaușescu au uni la putere a successorului lui Mao, Lin Biao, omul care militarizase aparatul de partid chinez și care, împreună cu „banda celor patru”, coordonase Revoluția Culturală. Era perioada în care dezastrul Revoluției Culturale începuse să devină evident chiar și pentru Mao Tzedun. La 15 iulie 1971 se anunța oficial la Beijing vizita în luna februarie a anului următor a președintelui Nixon, iar din toamna aceluiași an începea procesul gradual de reabilitare a lui Deng Xiaoping. Dar subtilitățile politicii interne chineze nu îl interesau pe dictatorul român, care s-a întors în România sedus de modelele propagandistice ale Beijingului și Phenianului.

După cum scrie Dumitru Popescu, Ceaușescu a venit acasă impresionat de importanța acordată acolo rolului conștiinței în construirea comunismului. Ne-a cerut tuturor, întregului partid, să-l

urmăm în acest demers moral². Dumitru Popescu minte atunci când afirmă că ne-am opus din răspuțeri aceluia potop³. Dimpotrivă, aparatul de partid și în special cei care răspundeau de artă și cultură nu doar au sprijinit, ci au supralicitat inițiativele lui Ceaușescu. Împreună cu alți activiști, ca Eugen Florescu, șeful secției de presă și propaganda a CC al PCR, Ion Traian Ștefănescu, vicepreședinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, Dumitru Popescu a implementat pas cu pas instrucțiunile lui Ceaușescu privind literatura, arta și cultura în România. Aceste instrucțiuni s-au concretizat în primul rind printr-un deșănțat cult al personalității lui Nicolae Ceaușescu. Linia partidului în acest domeniu a fost dată de Dumitru Popescu, care l-a comparat pe Ceaușescu cu... Pericle, Abraham Lincoln și Napoleon. După cum declară în legătură cu aceste comparații fostul coleg de Comitet Executiv al CC al PCR și fostul prieten al lui Dumitru Popescu, Cornel Burtică, era vorba despre „...un exemplu al delirului, al degradării politico-ideologice la care se ajunsese, iar aceste cuvinte fuseseră rostite de o persoană pe care o cunoșteam bine și care nu credea o iotă din ceea ce spunea...Partidul se instalase temeinic pe calea degradării...Totul – adunări publice, adunări de partid, luări de cuvânt – devenise formal fără conținut⁴. Într-adevăr, în perioada care a urmat anului 1971, România este supusă unui adevărat asalt politico-ideologic și cultural din partea grupului de sicofanți încurajați de Ceaușescu și familia sa în scopul consolidării puterii personale a secretarului general și în detrimentul a tot ceea ce fusese considerat „normalitate” în limitele rigide neostaliniste ale regimului comunist de pînă atunci. La acest asalt participa obedient aparatul de partid central și local, structurile DSS și armata de informatori a acestei instituții. Rezultatele acestei ofensive au fost tragice. După cum scria Cornel Burtică, care cunoștea bine situația din interiorul conducerii partidului, „...atunci s-au dezvoltat lichelismul, oportunismul, relațiile interumane erau bazate în mare măsură pe minciună, necinste și hoție. Deși erau convinși că propunerile lor sunt nocive, cei care le făceau nu doreau decît să își mențină poziția socială¹.

Conform unui raport DSS din toamna anului 1981, Dan Deșliu definea politica culturală a PCR drept „...un dezastru general” concretizat prin desființarea unor muzee, dărîmarea unor biserici, incultura care era promovată prin festivalul național Cîntarea României. În opinia sa, neajunsurile existente pe plan cultural erau camuflate de lozinci, tricolor și steaguri roșii². Fanfaronada limbajului oficial introdus și perpetuat de Nicolae Ceaușescu, Dumitru Popescu, Eugen Florescu și acoliții lor, răspîndită în special prin revistele Săptămîna (condusă de Eugen Barbu), Luceafărul (condusă de Nicolae Dragoș și apoi de Nicolae Dan Frunteletă), Flacăra (condusă de Adrian Păunescu) și Suplimentul literar al Școlii tineretului (condus de Ion Cristoiu), invada agresiv spațiul public. Limba cultivată era înecată de ceea ce Victor Klemperer numea în studiul său LTI (limba celui de-al Treilea Reich) elemente toxice”, decorative și fără conținut real. Aparatul de partid și DSSimpuneau un nou tip de scriitor comunist gata să răspundă la orice comandă a lor. Era implementată ceea ce Adrian-Paul Iliescu denumea selecția negativă³, apărarea ceea ce Adrian Marino caracteriza drept... acest nou tip de scriitor comunist: nomenclaturist, oficial, carierist și conformist⁴.

Adrian Păunescu, prin Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar și prin revista Flacăra, și Eugen Barbu, prin publicația Săptămîna, au fost inițial vîrfurile de lance ale revoluției culturale a lui Ceaușescu. În Flacăra, declamator, bombastic și ultrademagog, Păunescu lansa, pe fondul cultului personalității lui Nicolae Ceaușescu, campanii naționaliste în domeniul istoriei și culturii, cum ar fi cultul dacilor și al tracilor, care alternau cu descoperirea” unor medici „tămăduitori miraculoși. În Săptămîna, Eugen Barbu, produs al mahalalelor Bucureștilor, brutal, vulgar și sprijinit direct de DSS, se ocupa cu

demolarea adversarilor „liniei partidului” în cultură și artă. Pe terenul cultului personalității lui Ceaușescu și al familiei sale, s-a conturat treptat o competiție acerbă între Adrian Păunescu, poetul de curte oficial al familiei dictatorului, și Corneliu Vadim Tudor, locotenentul lui Eugen Barbu și versificatorul oficios al cuplului prezidențial. Un mesaj al lui Adrian Păunescu către Nicolae Ceaușescu de la 7-8 februarie 1986 se încheia cu urarea: Să trăiți, Măria Voastră!. Poezia lui Păunescu care însoțea mesajul conținea și versurile: „, Eroule sublim,/ Sînteți Bărbatul Țării și Unica Salvare.../ Cinstit și Bun Erou,/ Din Geniul dumneavoastră, ca un fertil ecou,/ Să vină Adevărul, să vină Primăvara⁵. Corneliu Vadim Tudor scria în 1984 despre Elena Ceaușescu: Este fiica prea iubită/ A acestui brav popor/ De luceferi străjuită/ Ai de steagul Tricolor”⁶. Calitatea artistică a versurilor celor doi sicofanți și crezul lor moral sînt dificil de departajat. Era perioada în care conducerea PCR, începînd cu Nicolae Ceaușescu, încuraja relația dintre scriitorii ultranaționaliști și magnatul expatriat Iosif Constantin Drăgan. „, Demența semidoctă tracomană promovată de Săptămîna lui Eugen Barbu și Vadim Tudor a fost în bună măsură opera așa-zisului profesor [Drăgan]. Responsabilitatea lui în cultivarea imposturii de către regimul ceaușist este enormă.⁷ Cornel Burtică este convins că Iosif Constantin Drăgan a lucrat mai mult cu partea nevăzută a diplomației (Securitatea)”, iar Ștefan Andrei își amintește că l-a cunoscut pe Iosif Constantin Drăgan în anii ’70 prin „...Eugen Barbu, care voia să-l introducă la Ceaușescu. Iosif Constantin Drăgan „era cunoscut pentru simpatiile sale legionare², amicitia cu Ceaușescu și hingherii lui ideologici era notorie... a întreținut relații cu culturnicii din interiorul revistelor Săptămîna și Luceafărul, de la Eugen Barbu și Paul Anghel la Mihai Pelin, Traian Filip și Dan Zamfirescu³. Cultura politică oficială era dominată amplu de trăsături enumerate mai tîrziu de Adrian-Paul Iliescu: monolitismul, tribalismul, exclusivismul, conformismul, oportunismul, înapoierea morală, antiliberalismul, obsesia pentru status, obsesia identitară⁴. În aceste condiții opoziția lui Dan Deșliu, Eugen Jebeleanu, Dorin Tudoran, Geo Bogza și Nicolae Manolescu nu avea șanse de reușită, mai ales că, poate cu excepția lui George Macovescu, ei nu aveau susținători reali în clasa politică din România comunistă. Comod și fricos, Gogu Rădulescu nu a fost un sprijinitor eficient al celor care se opuneau revoluției culturale din România. Iar Constantin Părvulescu, care în noiembrie 1979, la al XII-lea congres al PCR, declarase: Păunescu... a spus vrute și nevrute ieri. De ce tov. Ceaușescu se sustrage ca să fie ales membru al Comitetului Central și din cadrul membrilor Comitetului Central să fie reales? De ce? Pentru că Ceaușescu se sustrage controlului partidului⁵, nu avea nici putere și nici o tangență cu lumea culturală românească. Bătălia oponenților revoluției culturale nu avea nici o șansă de reușită mai ales pentru că Nicolae Ceaușescu dădea de fapt linia politică și tonul acestei revoluții. După întîlnirea lui Nicolae Ceaușescu cu scriitorii de la 26 august 1980 Eugen Jebeleanu și Geo Bogza apreciau că „, la conducerea superioară de partid s-a dat crezare «tendinței naționaliste»⁶. Într-adevăr, la 13 martie 1981, 26 de membri ai Uniunii Scriitorilor s-au întîlnit cu Nicolae Ceaușescu (Dorin Tudoran nu era prezent deși figura pe lista participanților, conform stenogramei), care domina copios ședința, dînd ca exemple pe... da Vinci și Michelangelo, Alecsandri și Eminescu, Călinescu și Lovinescu și trăgînd următoarea concluzie: Fără nici o îndoială, noi îl preferăm pe acela care a preferat spațiul lui, chiar dacă mai îngust, pentru că a preferat propriul lui popor”, în opoziție cu cei care au „, zburat tot timpul pe sus”, preferînd „, ...să zboare pe terenuri și spații străine [sic]”⁷. În ciuda dificultăților lui Nicolae Ceaușescu de a se exprima în limba română, linia partidului era clară. Ea va fi implementată nu doar de activiștii de partid și uneltele lor din sfera artelor și literaturii, ci și de DSS. Amestecul flagrant și direct al DSS în treburile Uniunii Scriitorilor este ilustrat de o adresă trimisă de UM 0544 (CIE) către UM 0610 Securitatea municipiului (SM) București la 26 iunie 1981, considerînd că s-a ajuns în situația gravă

și fără precedent ca mari scriitori, critici și reviste care s-au postat mereu pe linia politicii culturale a partidului și au fost ținta constantă a criticilor făcute de Grupul de la Paris și de postul de radio Europa Liberă să nu fie delegați la conferință. S-au avut în vedere Eugen Barbu, Paul Anghel, Dan Frunteletă, Mihai Ungheanu, Pompiliu Marcea și mulți alții¹. Doi ani mai târziu un raport-bilanț anual al DSS recunoștea în mod neechivoc utilizarea directă de către această instituție a revistelor Săptămîna și Luceafărul: „În acest context, menționăm preocuparea crescîndă pentru protecția contrainformativă a domeniilor date în responsabilitate de influența negativă exercitată din exterior, materializată în publicarea unor articole demascatoare la adresa Europei Libere în revistele Săptămîna, Luceafărul²....

Dorin Tudoran și Securitatea



Pînă ce alte documente care îl privesc vor fi declassificate, Dorin Tudoran are șapte dosare de urmărire informativă (DUI) create de unitățile interne ale DSS, însumînd 3.084 de pagini, 13 dosare TO (supraveghere telefonică și înregistrări audio/video), însumînd 6.071 de pagini, și un dosar CIE, însumînd 77 de pagini. În total DSS a produs 9.862 de pagini privind-l pe Dorin Tudoran.

Primul plan de măsuri al DSS privind-l pe Dorin Tudoran, elaborat la 3 august 1980 de UM 0800 SMB (Securitatea Municipiului București) și aprobat de general-locotenent Iulian Vlad, adjunct al ministrului Nicolae Pleșișă, era contrasemnat de șefii UM 0800, UM 610 (Direcția I Informații Interne, care se ocupa de disidenți, oponenți politici etc.), UM 0625 (Direcția a III-a Contraspionaj Intern) și UM 0544/225 (Centrul de Informații Externe/Emigrație). În consecință, majoritatea documentelor din aceste dosare au fost elaborate în ordine numerică descrescătoare de UM 0800, UM 0610, UM 0544 și UM 0625. De asemenea, în dosarele lui Dorin Tudoran apar masiv documente emise de Unitatea specială S (interceptare a corespondenței și UM 0672 (Unitatea specială de filaj F). Mai apar de asemenea sporadic documente emise de serviciul D (dezinformare) și UM 0195 (Contraspionaj Extern). Dosarele de

urmărire informativă a lui Dorin Tudoran conțin numele a cel puțin 34 de informatori cu numele de cod: Dorin, Alexandru, Udrea,

Neagoe, Mircea Pop, Dan, Martin, Bratu, Rosetty, Gheorghiu, Argus, Marian, Sanda, Radu Bujor, Crin, George, Lică, Grigoriu Sorin, Garbis, Ileana, Radu, Cornel, Suci, D.M.I., Relu, Vlad, Leon, Sandu, Galan, Moraru, Edmond, Zaharia și Zamfir. Informatorii Dorin, Alexandru, Udrea, Neagoe, Mircea Pop și Dan au fost deconspirați de CNSAS drept persoane care au dat informații despre Dorin Tudoran, iar informatorul Rosetty a fost deconspirat separat în cazul altor DUI. Majoritatea informatorilor au lucrat cu Direcția I și biroul corespunzător din UM 0800 SMB, iar câțiva dintre ei aparțineau UM 0625 (contraspionaj) sau UM 0544 (spionaj). Cine sînt acești informatori? Ei sînt critici literari, scriitori, poeți, ziariști, prieteni, cunoștințe și vecini ai lui Dorin Tudoran, membri și nemembri ai PCR, recrutați cu și fără aprobarea forurilor tutelare. Este tristul privilegiu al lui Dorin Tudoran să comenteze asupra lor.

Foarte puțini dintre ei au fost deținuți politici recrutați în închisori prin constrîngere: planul de măsuri al Direcției I privind desfășurarea muncii de securitate în problema „Persoane ostile din sectoarele de presă, radioteleviziune și poligrafii în anul 1980” menționa că 90 la sută din totalul rețelei [informative] existente a fost creată în perioada anilor 1978-1979¹.

Un caz aparte între sursele DSS care îl privesc pe Dorin Tudoran îl constituie Mihai Botez. Bazîndu-se pe mărturia lui Dorin Tudoran, dar și pe documentele din dosar, cititorul va ști să evalueze rolul lui Mihai Botez în acest caz. Ca și Silviu Brucan, pînă la proba contrarie și bazîndu-se exclusiv pe documentele din dosarul lui Dorin Tudoran, Mihai Botez pare să fi fost o „sursă” a DSS care nu a semnat un angajament cu Direcția I sau cu UM 0800 SMB și care a dat informații DSS în clar.

Părerile privind relația lui Mihai Botez cu regimul comunist din România diverg profund. În România el este uneori considerat un disident proeminent sau chiar mai mult decît atît: Mihai Botez este, probabil, cel mai important disident anticomunist din România... a fost un disident de tip Adam Michnik este un erou al rezistenței anticomuniste care merită întregul și, vai, atît de vinovatul nostru respect². Altele Botez este evaluat drept un produs” al DSS: „Despre Mihai Botez, prezentat ca un disident autentic (ba Soljenișin al românilor, ba Havel al nostru etc.), ni se servesc niște gogoși greu de înghițit; de la firma de consultanță Future Impact (inexistentă în anuarul american!) pînă la cariera sa fictivă de la Universitatea Stanford. Într-o discuție avută de mine, de față cu martori, cu un înalt reprezentant al SRI, acesta a recunoscut, textual: «Mihai Botez a fost produsul de lux al spionajului românesc»” 3. În SUA opiniile legate de Mihai Botez în rîndul clasei politice și al persoanelor cu informații solide despre România comunistă nu sînt generoase. În anul 1994, la pușin timp după ce Mihai Botez a fost numit ambasador al României la Washington, fostul membru al Camerei Reprezentanților Charles A. Vanik, coautor al Amendamentului Jackson-Vanik (1974), care a interzis relațiile comerciale normale cu Uniunea Sovietică și țările comuniste ce limitau dreptul la emigrare, i-a declarat autorului acestor rînduri cu o duritate fără echivoc: „Domnul ambasador Botez se prezintă ca fost disident, dar noi știm cine este Domnia Sa în realitate. Să nu ne creadă proști. Mircea Răceanu a comentat în felul următor relația lui Mihai Botez cu DSS: De cîte ori aud făcîndu-se comparații între Mihai Botez și disidența lui Saharov sau Havel, zîmbesc. Încă din anii ’70, pe cînd era bursier la Institutul Woodrow Wilson din Washington, colaborarea lui Mihai Botez cu reprezentanții Securității de la Ambasada română nu era un secret pentru diplomații români din capitala SUA. Calitatea lui de colaborator mi-a fost reconfirmată, nu o dată, și în prima jumătate a anilor ’80. În

consecință, există posibilitatea ca «disidența» lui Mihai Botez să se fi făcut cu aprobarea Securității¹.

Fost locotenent-colonel la UM 0800, Marian Ureche a fost acuzat în 2004 de Mircea Dinescu și de Marius Oprea că ar fi făcut poliție politică. Pentru a proba că a fost un securist cumsecade, Ureche le-a arătat membrilor colegiului CNSAS un volum cu autograph pe care l-a primit de la Mihai Botez, fostul disident. În ce împrejurări a obținut Ureche un autograf de la Mihai Botez nu se știe deocamdată². Dosarul lui Dorin Tudoran lămurește acest mister. Dosarele de urmărire informativă ale lui Dorin Tudoran conțin 15 informări date 1982-1985 provenind de la Mihai Botez, informări date locotenent-colonelului Marian Ureche, șef adjunct al UM 0800. Dintre aceste informări, opt sînt „semnate” Mihai Botez, Botez Mihai, BMH sau Mihai Botez Horia, una este semnată și datată olograf, iar restul sînt rapoartele lui Marian Ureche despre convorbirile sale cu Botez. De la raport la raport, conștiința sursei se degradează treptat, relatarea detașată a martorului binevoitor și subtil din primul raport (foarte asemănător de altfel cu rapoartele date de Tudor Vornicu despre Silviu Brucan) dispărînd în favoarea unor informări punctuale despre Dorin Tudoran, dar și despre activitatea unor diplomați americani în post la București. În sfîrșit, afirmația lui Botez de la 2 februarie 1983 despre sine: „Colind ambasadele străine din București și frecventez diplomați de circa 15 ani, existentă în dosarul lui Dorin Tudoran, sugerează că el avea o relație veche cu cel puțin două dintre direcțiile DSS (contraspionaj și spionaj)³. Cert este că în perioada respectivă Botez era urmărit informativ (DUI) și avea dificultăți în a obține pașaport pentru a călători în străinătate: cînd, în februarie 1982, Alexander Haig, secretar de stat al SUA, a fost primit de Ceaușescu, el a intervenit pentru a li se acorda pașapoarte lui Mihai Botez și Silviu Brucan, cîrora nu li se permitea să participe la conferințe internaționale⁴. În dosarul lui Dorin Tudoran apar și „persoanele de încredere” ale DSS din presă și cultură, cum a fost T.B. de la Luceafărul. Contacte oficiale ale Securității, ele au avut un rol cel puțin la fel de important ca acela al informatorilor, surselor și rezidenților DSS, acționînd fără a avea neapărat un angajament scris. Numărîndu-se printre persoanele care conduceau instituțiile respective, de ele depindea în mod direct aplicarea indicațiilor DSS Securității.

Dorin Tudoran a fost în mod clar o prioritate pentru DSS. În programul de măsuri al Direcției I pe anul 1980, avînd titlul „Activitatea dușmănoasă desfășurată de unele persoane din sectoarele de artă și cultură”, cazul „Tudorache” (nume de cod DUI pentru Dorin Tudoran) este cap de listă și o prioritate pentru UM 0800 IMB (Inspectoratul Municipiului București) Securitate⁵. În 1981 „Planul de măsuri pe anul 1981 în problema «Activitatea dușmănoasă desfășurată de unele persoane din sectoarele de artă și cultură»” al UM 0610 (Direcția I) prevedea, la capitolul „urmărire informativă, neutralizarea activității ostile a scriitorului «Tudorache» împreună cu UM 0544 și IMB Securitate, vizat de postul de radio Europa Liberă pentru a fi folosit în scopul creării unui grup disident în România⁶. La 6 aprilie 1981 un raport strict secret al DSS menționa că versificatorul de serviciu al familiei Ceaușescu, Corneliu Vadim Tudor, cerea măsuri împotriva scriitorilor Andrei Pleșu, Dan Hăulică, Dorin Tudoran, Ion Caraion și Mircea Dinescu, considerați de el dușmani și trădători de țară¹. O notă a UM 0544 din 14 octombrie 1981 referitoare la acțiuni ale Europei Libere și CIA privind stimularea activității de disidență în R.S.România” menționa că lui Dorin Tudoran i se acordă „o atenție specială². Conform rapoartelor UM 0610, aceeași situație prioritară în ceea ce îl privește pe Dorin Tudoran se menținea în 1982.

Încă din 1977 Dorin Tudoran se afla în atenția DSS din cauza spiritului de frondă” adoptat de el la Conferința Națională a Scriitorilor. În anul 1978, un raport al UM 0800 reclama faptul că

într-un articol refuzat de Luceafărul Tudoran arăta că „tinerii scriitori sînt o generație lașă, ușor de cumpărat cu funcții și bani” . De asemenea raportul menționa poziția critică a lui Tudoran față de Adrian Păunescu la Colocviul Național de Poezie. Luînd ca pretext existența de-a lungul veacurilor a lingușitorilor la diverse curți împărătești, [Tudoran] descrie în mod ironic activitatea și comportarea poetului Adrian Păunescu, concluzionînd că acesta reușește să aibă o influență nefastă asupra celor care îl sprijină. Raportul mai menționa următoarele afirmații ale lui Dorin Tudoran ca provocatoare de interpretări politice grave: „La noi se îngăduie prea mult lichelelor poezia patriotică este talanga la gîtul adevăratei poezii... nu avem nevoie de conștiințe în curs de dezvoltare³.

Un raport al informatorului Alexandru menționa că Dorin Tudoran l-a caracterizat la Colocviul Național de Poezie pe Adrian Păunescu drept lichea, iar raportul informatoarei Sanda menționa că Tudoran s-a dedat la atacuri grave la adresa conducerii de partid și de stat⁴.

Conform unor note trimise generalului Iulian Vlad, la 6 mai 1980, Dorin Tudoran declara în ședința Consiliului de conducere a Uniunii Scriitorilor, după ce afirma că era normal ca Eugen Florescu să spună despre el că ar fi un scandalagiu pentru că scriitorii s-au obișnuit în România să fie umiliți și să stea în genunchi: Eu simt pe pielea mea, pe pielea familiei mele, începînd de la cozile la care stau că trăim dintr-un anumit punct de vedere iarăși niște ani pe care s-ar putea cu mare tristețe și cu mare curaj să-i numesc peste 15 ani niște ani obsedanți. Există, după mine, o grijă absolut indecentă față de hoți, față de oameni care ne fac pe toți de rîs. Nu pot să înțeleg cum secția de presă a Comitetului Central poate să stea nepăsătoare, punînd în fruntea unei reviste un om ca Eugen Barbu care după ce a făcut ceea ce a făcut, continuă să dea lecții de bună purtare... Nu înțeleg cum se poate ca Adrian Păunescu omul care a dinamizat acel grup care, printre altele, a apărut și plagiatul tovarășului Eugen Barbu îl acuză pe Eugen Barbu de plagiat. Vreau să vă spun că îmi este rușine cînd văd în grupul de ziariști din spatele președintelui Nicolae Ceaușescu un om care o fost prins furînd la ziarul «România Liberă». Este vorba de Corneliu Vadim [Tudor], dar mutat de acolo pentru furt la «Săptămîna», trimis bursier la Viena; un hoț trimitealt hoț la Viena⁵. Conform informatorului Neagoe (Dan Zamfirescu), Paul Anghel, unul dintre liderii grupului ultranaționalist și protocronist, s-a panicat ca urmare a acestei ședințe. El îi relatează informatorului că „ședința a avut ca principal obiectiv atacarea, descalificarea și compromiterea șefului secției de presă a CC Eugen Florescu, atacul fiind deschis de Nicolae Manolescu. Dar el [atacul – n.n.] a culminat, deviînd, în atacarea de către Dorin Tudoran a însăși situației actuale... Paul Anghel socotește că în prezent, sub directa oblăduire a lui G. Macovescu și cu concursul lui Jebeleanu și Bogza, dar avînd fire mult mai înalte, se urmărește lichidarea lui Eugen Florescu... În al doilea rînd, el [Paul Anghel – n.n.] prevede că se pregătește un nou «caz Goma» prin Dorin Tudoran¹.

Treptat discursul lui Dorin Tudoran se radicaliza. La 3 septembrie 1981 informatorul Martin îi raporta maiorului Oprișor Onițiu că, „în această «luptă» împotriva «legionarilor» din literatura română (clasificați [sic] într-un grup din care fac parte E. Barbu, Lăncrăjan etc.),

Tudoran a încercat să atragă mai mulți dintre literații tineri, pe care dorește să-i capaciteze în scopul scrierii diferitelor articole și luări de poziție împotriva acelor «legionari»². La 16 iulie 1981 o notă a DSS informa că Tudoran considera că situația este jalnică în România, începînd cu nervii pe care-i faci în transportul în comun și pînă la calvarul hranei zilnice”. Nota aprecia că Tudoran „a stat de vorbă cu toate categoriile de oameni din țară și că a înțeles că trebuie luptat³. La 11 decembrie 1981 o notă a UM 0800 raporta că...Dorin Tudoran și Dan Deșliu apreciază situația din țara noastră dezastruoasă, comparînd-o cu un butoi de pulbere care ar fi gata să

explodeze⁴. În ciuda risipei de mijloace umane și tehnice folosite în cazul Tudoran, DSS lucra cu rateuri evidente. În februarie 1982 într-o notă adresată generalului Alexie, șef al UM 0625, Direcția a III-a Contraspionaj, generalul Iulian Vlad, secretar de stat la Ministerul de Interne răspunzând de DSS (aripa internă exclusivă CIE), își muștruluia subordonații, considerând că în urmărirea lui Dorin Tudoran modul în care s-a asigurat pînă în prezent urmărirea informativă nu a fost pe deplin corespunzător, posibilitățile de informare nu au fost bine valorificate, schimbul de informații [între unitățile DSS] a fost defectuos⁵.

La 20 ianuarie 1982 o notă a UM 0800 raporta că „scriitorii Mircea Dinescu și Dorin Tudoran consideră că «echipa aceasta de zgomote și pistolari» de la Luceafărul și Săptămîna, susținută de un activist de la secția de propagandă, pregătește climatul ideologic pentru viitoarea plenară a CC al PCR, cînd... va fi reintrodusă cenzura...”⁶. La 20 martie 1982 Dorin Tudoran și-a depus carnetul de partid, în semn de protest împotriva unei organizații care ar duce o politică de distrugere treptată a culturii și economiei naționale⁷, iar la 13 octombrie, în același an, generalul Iulian Vlad și generalul Nicolae Pleșiță (adjunct al ministrului de Interne și șef al UM 0544/CIE) aprobau un plan de măsuri care îl privea și în care se menționa că Tudoran protesta împotriva reintroducerii cenzurii și a «practicării» pe scară înaltă a traficului de influență⁸. La 8 aprilie 1983 un nou plan de măsuri semnat de generalii Aron Bordea (UM 0610) și Gheorghe Dănescu (UM 0800), privindu-l pe Dorin Tudoran era din nou criticat de generalul Iulian Vlad, care cerea stingerea efectelor publicității externe în jurul cazului [și] prevenirea creării unui disident. Iulian Vlad adăuga în ordinul său: „Mai reanalizați o dată toate «revendicările» lui «Tudorache», vedeți dacă sînt reale sau imaginare, ce implicații presupune satisfacerea lor din punct de vedere legal. Vlad încheia nota sa către generalii Bordea și Dănescu cu un avertisment cerînd izolarea eficientă a lui Tudoran: Dacă și de acum încolo mai reușește să aibă legături cu exteriorul înseamnă că nu se execută ordinele ce le-ați primit, iar angajamentele asumate de unitățile dv. în caz sînt formale¹. În luna august a anului 1983 generalul Vlad atrăgea din nou atenția generalilor Bordea și Dănescu asupra necesității de a-l izola eficient pe Tudoran în coordonare cu UM 0544 (CIE)². O notă aproape identică le adresa generalul Vlad încă o dată generalilor Bordea, Alexie și Dănescu la 3 iulie 1984, reproșîndu-le că nu sînt capabili să-l izoleze pe Tudoran de persoane din exterior și cerîndu-le „măsurile cele mai calificate și eficiente”³ în acest sens. La începutul lunii noiembrie a anului 1984 Dorin Tudoran a primit două scrisori anonime prin care era amenințat cu moartea, una din ele referindu-se la soarta preotului polonez asasinat Jerzy Popiełuszko. Conform unei discuții între Mihai Botez și locotenent-colonelul Marian Ureche, Tudoran bănuia în acest caz persoane din anturajul lui Adrian Păunescu, Corneliu Vadim Tudor sau pe ofițeri ai DSS⁴. La 25 martie 1985 a avut loc în prezența lui D.R. Popescu, președintele Uniunii Scriitorilor, o discuție între Dorin Tudoran și Nicolae Croitoru, secretar cu propaganda al Comitetului municipal PCR București. Tudoran i-a comunicat lui Croitoru, între altele: Nu mă luați drept prost. Vă este teamă de scriitori? Scriitorii nu vă fac nici un rău, umblăm în genunchi, spunem că este bine Tovarășul Burtică cînd a avut o altă părere a fost înlăturat. Cu mine nu puteți face treabă din moment ce eu vă spun că ceea ce seîntîmplă aici este dezastru. Credeți că dacă la 17 martie se făceau alegeri libere, dumneavoastră cîștigați aceste alegeri?... Ce fel de legalitate este aceasta cînd securitatea își face de cap în această țară a nimănui? Dumneavoastră știți că se amputează creere, că se fac injecții cu insulină și alte substanțe unor oameni ca mine, cu alte convingeri și îi aduc în stare de obiecte?⁵. În primăvara anului 1985 Dorin Tudoran a fost chemat în repetate rînduri la procuratură, amenințat de procurorul-șef adjunct Horia Nelega că va fi încadrat la categoriaparazitism” și șantajat cu posibilitatea de a fi „deflorat în prima jumătate de oră”⁶ de detenție. După ce Dorin

Tudoran a făcut o grevă a foamei de 40 de zile, DSS a aprobat emigrarea lui, el părăsind România la 24 iulie 1985. Plecarea sa din țara a avut loc doar după ce Robert Dole, președintele majorității republicane din Senatul SUA, a intervenit în persoană la Nicolae Ceaușescu pentru emigrarea sa și a lui Gheorghe Calciu-Dumitreasa, Ceaușescu aprobînd aceste emigrări cînd a apărut pericolul ca... Senatul să recomande respingerea recomandării președintelui SUA de prelungire a clauzei pentru România⁷.

(...)

Epilog

Povestea lui Dorin Tudoran s-a terminat cu bine. Ajuns în Statele Unite, a reușit să lanseze și să conducă trei publicații apreciate – Agora, Meridian și Democracy at Large. El a fost primul scriitor român care a fost membru în Comitetul Executiv al unui Centru PEN Club, alături de nume ca Czesław Miłosz și Vasili Aksionov; a conferențiat în peste 50 de universități americane și occidentale; a lucrat cîțiva ani ca ziarist la Vocea Americii; a devenit un expert în domeniul dezvoltării internaționale și unul dintre cei patru membri ai echipei executive a unei organizații nonguvernamentale care a desfășurat programe de sprijinire a reformelor democratice în 120 de țări ale lumii. De experiența lui politică a profitat mult mai mult țara sa de adopție decît patria al cărei fiu a continuat să se considere și care nu l-a agreat. După 1989, a deținut rubrici permanente în reviste și ziare de mare tiraj din România. În ianuarie 2010, i s-a acordat cea mai înaltă distincție la care poate aspira un poet în România – Premiul Național de Poezie „Mihai Eminescu” pentru Opera Omnia. În ciuda suferințelor îndurate, Tudoran nu se dorește a fi vîrfurile de lance al lustrației anticomuniste întîrziate, declamatorie și deocamdată fără efect din România. El nu deține decorații ale statului român postcomunist.

Sursa: <http://www.bibliotecapemobil.ro/content/pdf/159133.pdf>

Capșa de altădată...



Clădirea ce avea să devină "Casa Capșa", situată în centrul Bucureștiului, pe calea Victoriei, la intersecția cu strada Edgar Quinet a fost construită în 1852 de către vornicul Slătineanu și va purta numele de Casa Slătineanu pînă în anul 1874, dată la care intră în posesia membrilor familiei Capșa, care vor face istorie, aducând locului apreciere și faimă europeană. Istoria Casei Capșa e unită cu destinul unei familii de macedo-români, urmași ai cojocarului Dumitru Capșa. Sosirea lui pe meleagurile noastre a fost legată de unul din cele mai dramatice episoade ale istoriei balcanice: distrugerea din temelii a orașului Moscopole, splendida capitală a aromânilor, rasă de pe fața pămîntului, în 1788, de artileria otomană a avut patru băieți, din care doar mezinul, Constantin a preluat

(continuare în pagina 21)

meseria tatălui, devenind un adevărat artist. Numele a patru dintre cei 12 copii ai acestuia, Vasile, Anton, Constantin și Grigore se leagă de înființarea Casei Capșa, la mijlocul sec.XIX. Dornic să-și înceapă propria afacere după patru ani de ucenicie, îi cere ajutorul fratelui său și astfel ia naștere, la 6 iulie 1852, cofetăria "La doi frați, Anton și Vasile Capșa", pe Podul Mogoșoaiei (Calea Victoriei) la început, bunătățile erau aduse din străinătate; ceva mai târziu, Casa Capșa a început să califice și cofetari români negustori pricepuți, cei doi frați au înțeles că și ambalajul vinde marfa, și ocupându-se de acest aspect, au creat o nouă modă. În anii care au urmat, cofetăria Capșa a fost condusă, rând pe rând, de toți frații implicați în afacere. pe la 1869 la "cârma" ei se aflau Constantin și Grigore Capșa. Grigore este cel care va aduce renumele casei, după ce, trimis să invete meseria în Franța, la renumita casă "Boissier", Grigore a fost atât de bun, încât a fost singurul străin căruia i s-a îngăduit să participe la Expoziția din Paris, unde i-a prezentat câteva din dulcile sale capodopere împărătesei Eugenia, care a fost foarte impresionată. La întoarcerea elevului în țară, afacerea a continuat sub numele "La doi frați, Constantin și Grigore Capșa". În 1876, Constantin s-a retras din afacere, care va fi condusă doar de Grigore.

În 1886, Casa Capșa s-a extins: un hotel și "Salonul de consumație", care va deveni celebra Cafenea Capșa. În anii glorie ai Cafenelei Capșa, toți cei care însemnau ceva în viața culturală a Bucureștiului treceau pe acolo;

"Ca să devii scriitor, trebuia să obții botezul Capșei,

care, fără nici o firmă literară, era totuși redacția redacțiilor, nodul gordian al trecerii spre nemurire" - spunea poetul Virgil Carianopol.

Pentru a aminti doar câteva nume ale clienților constanți: Dan Barbilian (Ion Barbu), criticul Șerban Cioculescu, poetul Vlaicu Barna, scriitorii Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, Corneliu Moldovan, Tudor Arghezi, Ionel Teodoreanu; Ion Minulescu era un exponent de bază al atmosferei din cafeneaua devenită "a scriitorilor și artiștilor" dar și a protipendadei politice, diplomaților străini sau altor personalități care ne vizitau țara și nu ratau acest loc renumit .

Este și cazul vestitului mareșal francez Joseph Joffre, pe atunci general, a cărui vizită a generat crearea unei noi prăjituri de ciocolată ce se va numi...Joffre, dând și renume culinar unui nume deja consacrat în planul vieții politice.



În 1869, Grigore Capșa a devenit furnizorul Curții Princiare, iar în 1882 al Casei Regale Române.

În 1873, i s-a acordat "Marea medalie" a Expoziției de la Viena

în 1881, a primit "Medalia de Aur" a Expoziției de la București

iar în 1889, "Marea Medalie de aur" a "Expoziției Universale".

Casa Capșa în anii de glorie

Dispariția lui Grigore Capșa nu duce la scăderea renumelui câștigat, Casa Capșa rămânând simbolul Bucureștiului până la jumătatea secolului XX. Perioada comunistă, în schimb, a afectat acest simbol deoarece nemulțumiți de amintirea fastului burghezo-moșieresc invocat chiar și de numele localului, comuniștii au înlocuit gloriosul nume cu proletarul "București. Braserie și Restaurant". După 1990, vechiul nume i-a fost redat, odată cu restaurarea localului.



Hotelul a fost renovat redeschizându-se în 2003 scara de marmură albă conducând la primul etaj, geamuri mari, lumina ce coboară din tavanul de sticlă, holul de marmură albă ce continuă în stânga scărilor, mocheta albastră, cu însemnele aurii ale Capșei, Salonul Albastru, toate aceste elemente evocă importante ceremonii și întâlniri la nivel înalt la care au fost martore tăcute.

Cafenea cu iz francez



Astfel, la 6 iulie 1852, protipendada Bucureștiului se plimba pe Podul Mogoșoaiei (Calea Victoriei) și făcea popas la cofetaria „La doi frați, Anton și Vasile Capșa”. În anii următori cofetaria s-a impus pe piață și a spulberat orice concurență.

În jurul anului 1869, Constantin și Grigore Capșa conduceau afacerea familiei. Grigore Capșa a fost trimis să învețe meserie la „Casa Boissier” din Franța, iar priceperea lui i-a permis să prezinte produsele românești la Expoziția din Paris. După întoarcerea lui Grigore în țară, business-ul familiei a continuat sub numele „La doi frați, Constantin și Grigore Capșa”. Mai târziu, Constantin se retrage, iar Grigore rămâne stăpân și se extinde cu un hotel și „Salonul de consumație”, devenit Cafeneaua Capșa la 1886.

Dupa moartea lui Grigore Capșa (23 decembrie 1902), care a condus 34 de ani Casa Capșa, urmează la conducerea firmei nepotul său Ștefan, fiul lui Constantin.

Mecca scriitorilor si gazetarilor

Grigore Capșa ajunsese un personaj foarte cunoscut în București și în întreaga țară. „Numele lui îl găsim deseori menționat în presa și publicațiile timpului. Cităm ziarul „Adevarul” din 15 iunie 1897:

„La rubrica «Un bucureștean pe zi» se pot citi următoarele: „Cu cine să începem această rubrică dacă nu cu acela care este omul cel mai dulce din București? Când zici «Capșa», îți lasă gura apă și parcă îți vine imediat să o pornești spre maistrul cofetăriei și al bucătăriei moderne. Să facem cunoscut pe Grigore Capșa ar fi să vorbim de biserica Zlătari sau Ateneu. El a devenit o instituție bucureșteană, un monument... de zaharicale. Are un singur cusur: s-a apucat să facă politică conservatoare. E bine însă, căci are cu ce îndulci toate partidele”.

Ora exactă în politică

Pentru că Grigore Capșa era membru al Partidului Conservator, clienții fideli erau bătrânii boieri conservatori și cei mai importanți membri ai Parlamentului. Datorită acestui fapt, ziaristii cei mai importanți veneau să ia contact cu actualitatea politică. „Aici se puneau la cale marile campanii de presă, farsele homerice făcute adversarilor, aici se strecurau insinuările perfide și sugestiile pentru Coroana”, se scria în ziarul „Curentul” în 16 iunie 1944.

În saloanele restaurantului Capșa, după reprezentațiile teatrale și terminarea balurilor, o bună parte din protipendada bucureșteană venea aici să supeze. „În salonașele de la Capșa a răs Reichemberg cea cu dinții de margaritar, Cleo de Merode, iubita lui Leopold al II-lea, Jane Hading sau cei mai frumoși umeri ai Franței, dar și Cora Laparcerie, Blanche Toutain, Sarah Bernhardt”, scrie George Potra în „Din Bucureștii de ieri”.

Cine făcea senzație la Capșa

Personajele care frecventau localul erau surorile Barrisson, frumoase dansatoare americane. Una dintre ele ieșea pe Podul Mogoșoaiei îmbrăcată în bărbat, de se țineau copiii după ea. Clientela hotelului era formată din boierimea și moșierimea care venea la București cu afaceri. De asemenea, o serie de intelectuali ai vremii erau clienți.

În cafenea puteai vedea aproape zilnic o parte din scriitorii și gazetarii politici, scriitori, miniștri: Duiliu Zamfirescu, Tudor Mușatescu, Ion Minulescu, Mihail Sorbul, Mircea Damian, Eugen Barbu, Tudor Arghezi, Ion Barbu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, Ionel și Păstorel Teodoreanu, etc.

Ion Barbu, primul client

Tachinările și calambururile erau prezente în dialogurile de la Capșa. Într-o zi, când Tudor Mușatescu era în plin avânt de

cursivitate verbală, una dintre tinerele poete îi spune: „Vai, maestre, teribil de spiritual mai ești! Nici nu știi cât ne-am distrat. Lângă dumneata mai prindem și noi nițel duh”. Răspunsul dramaturgului: „N-aveți nicio grijă, doamnă, nu se ia”.

Cafeneaua se deschidea zilnic, la ora 7.00. La acea ora, mesele și scaunele erau în ordine și pustii. La ora 9.00, mesele erau ocupate, iar după 10.00 era zarva mare. Primul venit, la 8.00 dimineața, era poetul și matematicianul Dan Barbilian (Ion Barbu), mare amator de cafea filtru concentrată, care avea masa lui „în centru”, devenită birou de lucru. Într-o zi, scrie în condica de reclamații, după ce țipă la chelner: „N-am să mai calc în această speluncă”. După plecarea lui Barbu, Șerban Cioculescu i-a cerut unui piccolo să-i arate condica. „Știu de ce îmi cereți condica. Vreți să citiți ce-a scris dr. prof. Barbilian, nu-i așa?”, spune chelnerul. „Așa e”, răspunde Cioculescu.

Condica de reclamații

27 noiembrie 1951: „Nu vin la cafenea nici să fac afaceri, nici să

stau de vorbă. Vin să-mi fac munca mea de matematician, care din pacate are nevoie de excitantul cafelei. Mă costă bani și sănătate, dar nevoia e imperioasă. Filtrul care mi se servește uneori e o contraafacere. Desigur, apa dulceagă și neagră ce se aduce sub acest nume nu face 200 de lei! Declar că această neregulă aplicată mie, pentru care cafeneaua e un cabinet de lucru, înseamnă pur și simplu sabotaj. Lucrez în cadrul planului cincinal la un tratat de matematică (și la o traducere din Shakespeare). Fac vinovați funcționarii puțini scrupuloși care falsifică filtrul de întârzierea muncii mele”, scrie Emil Manu, în „Cafeneaua Literară”, Ed. Saeculum I. O., 1997.

„Camil Petrescu, la ora 9 jumătate precis, își ia cafeaua cu lapte, dar totdeauna este supărat că i se aduce cu frișcă, cu toate că el a spus fiecărui chelner că fără frișcă”.

Minulescu și biletele de favoare

„Poetul Minulescu intra grabit și invita pe câte unul dintre cei mai tineri să meargă cu el la cinematograful «că am niște bilete». Refuzat de unul, întreabă și pe al doilea de ce nu vrea să meargă și acesta îi răspunde: «Pentru că ai bilete de favoare... Să mă inviți când o să te hotărăști să plătești din buzunarul dumatilă de director general...»

- Până atunci s-aștepti tu... Fireai-al dracului să fii...

Apoi, în gura mare, să-l audă cafeneaua:

- Auzi, domnule, eu îl invit în cinematograful și el refuză... Nu ți-e rușine, mă... Și către altul: Hai, mă, tu... »

Printre alți obișnuiți ai cafenelei erau Mircea Damian, ce amintește de Zaharia Stancu, care intra întotdeauna încrunțat, îmbracat într-un costum ai caror umeri erau „drepti și întinși și largi și sălțați, ca de boxeur”. Pictorul Theodor Pallady închiria o cameră la Hotelul Capșa un an întreg și mânca la restaurantul de la parter. "O chestiune de gramatică a limbii române a constituit disputa între Pastorel Teodoreanu și Felix Aderca. Cei doi scriitori celebri ai epocii și-au aruncat injurii, iar Pastorel Teodoreanu chiar l-a mânjit pe Aderca cu o prajitura cu cremă, din cap până în picioare", spune istoricul Dan Falcan.

Ceaușeștii și cafeneaua

Se pare că familia Ceaușescu se ținea departe de Casa Capșa. „Nicolae Ceaușescu nu putea să vina la noi. Securitatea nu-l lăsa, ar fi trebuit să vină o gramadă de garzi de corp. Pe Nicu Ceaușescu

(continuare în pagina 23)

I-am prins aici de două ori. Nu a venit niciodată cu femeii și nici nu-și dădea aere”, povestește Marin Avram.

Actrita Sarah Bernhardt la Capșa

Singurele mărturii ale vremurilor bune de al Capșa sunt fotografiile cu celebra actriță Sarah Bernhardt, dar și meniul servit la nunta Regelui Ferdinand cu Regina Maria, în 1922, diplome ale lui Grigore Capșa. O altă fotografie, aflată în cafeneaua dinspre Calea Victoriei, colț cu Edgar Quinet, este cea a banchetului de la Teatrul Național din 1881.

Sursa: <http://www.ceascadecultura.ro>

Marcel Ion Fandarac:

Călugărul literaturii române- Corneliu Tălmăciu

octombrie 11, 2011



Iată, a venit dimineața... Sufletul meu e încă treaz... Mă gândesc cu durere la un poet autentic peste care au trecut anii cu suferințele lor. E mic de statură, puțin mai mic decât Eminescu. Are ochii albaștri, de înțelept tibetan... Dar vorba lui devine tunet când începe să rostească adevărurile lumii, chiar în boema care a mai rămas în vreo cârciumă de la Piața Romană. A revenit între scriitori, după 20 de ani de absență, de suferință... A scris o carte de poezie... Nu vrea să o publice... Poezia lui are lumina stelelor ascunse în sufletul înțelepților lumii care au fost și care vor veni... Corneliu Tălmăciu, despre el este vorba, acest călugăr al literaturii române... Un erudit conviv și un prieten însingurat între prieteni..., tot mai puțini și tot mai puțin răbdători să-l asculte... Să nu treacă Timpul peste noi, atât de repede... Să nu treacă repede clipă, fără ca noi să-i citim poezia plină de taine și de veșnice înțelesuri... Cine va fi editorul acestui autentic poet? Corneliu Tălmăciu merită un editor care să înțeleagă destinul literaturii noastre române... Doamne ajută!

11 oct.2011, ora 04⁴⁴, București

P.S.1. Aștept de la acest poet „galactic” cartea care să cuprindă, de pildă, Poemul Paradisului, un poem care redă literaturii române acea

parte care îi lipsea: poezia galactică... Se va vorbi, după Corneliu Tălmăciu, despre galactismul în poezia românească. Unii vor zâmbi, alții vor râde ca plebeii citind această afirmație a mea când spun despre galactism, comentând că... barbarizez Limba Română?! Total fals! Când a citit, în Boema 33, Poemul Paradisului, Cornel Tălmăciu era foarte emoționat: strângea cât putea foile de hârtie de pe care citea poemul acesta și, spre a-și menține echilibrul interior, bătea ușor ritmat cu piciorul stâng ritmul poemului său impus de trăirea sa puternică... L-am ascultat cu mare atenție, în timp ce alți cheflii orbiți de luminile de orgă din Boema 33, precum și de aburii alcoolului, șușoteau lumește... Când a terminat de citit Poemul Paradisului, l-am felicitat pe Corneliu Tălmăciu, am spus cu voce tare: „Bravos! Ai citit un superb poem galatic”... În multele noastre reîntâlniri, după acel moment, Corneliu avea să-și exprime bucuria de a găsi un prieten care l-a înțeles..., un frate, cum îmi spune el!

Iată doar câteva versuri din acest minunat poem galactic: „Din înălțimea nerostită,/Din muntele ce nu se vede/de ochiul muritor al zilei/Iluminatul stă de vorbă/cu babuinul său discipol.//AUUU.... ...MMM!// Ascultă-mă ce-ți spun, ascultă!/Ascultă, îngere, ce am de spus./Ascultă, îngere, m-ascultă!/Cel pe care îl vezi nu sunt eu-eu sunt ca și tine înlăuntrul amforei;/Vasul ne e decorat cum ne e sufletul/Nimic nu-i întâmplător-lucrează întru desăvârșire și în somn.// Ascultă-mă ce-ți spun, ascultă!” Dar ce e poezia galactică?! Poezia care cuprinde într-un tot unitar sentimentul metafizic al ființei nedespărțită de cel divin, sentimentul prin care omul simte că aparține kosmosului, prin natura ființei sale cu conștiința alterității, a morții sale pământene ca o continuare a vieții sale vecinice, acolo, între alte stele. Mistica lui Blaga și personalitatea poetică a lui Daniel Turcea se simt puternic în poezia scrisă de Corneliu Tălmăciu acoperit de spiritul Marilor Părinți... Bref! Aștept cu mare nerăbdare apariția primei cărți a acestui poet original și de mare talent: Corneliu Tălmăciu! Dacă ar fi după mine, ca editor, i-aș sugera să numească prima lui carte chiar așa: Poemul Paradisului... Titlu ce ar face mai rapid conjectura de valoare literară cu un alt mare poet al lumii: John Milton... Corneliu Tălmăciu, acest johnmilton al poeziei de azi... John Milton cu al său Paradise Lost (Paradisul pierdut, 1667), despre care se spune că este cel mai mare poem epic în limba engleză. John Milton fiind poetul care a renunțat la o carieră de preot pentru a se dedica poeziei și luptei sale cu dogmatismul bisericii anglicane, poet care avea să susțină reforma lui Cromwell, în al cărui guvern va fi numit secretar latin pentru afaceri externe. Corneliu Tălmăciu, acest poet profund care se roagă, într-un vers, ca Dumnezeu să-i împrumute ochiul Său pentru ca el, poetul, să poată vedea lumea cât mai bine...

P.S.2. 09.03.2012: Așadar, iată bucuria: l-am reîntâlnit în Boema 33 pe poetul Corneliu Tălmăciu din stirpea mirabilis, sau mai bine spus poeta doctus pe linia unui T.S.Eliot. Corneliu Tălmăciu era tot numai iradiere de lumină, alături de soția sa, doamna Florența Tălmăciu, jurnalistă, cu studii superioare filologice... Corneliu Tălmăciu printre alte gesturi gracile, mi-a înmânat și un manuscris de al său intitulat: Născut cu o Carte-n mână..., poem care face parte din cartea Poemele Paradisului, carte aflată sub tipar, după câte am înțeles eu... Păi, bre! Tare m-am bucurat citind acest poem... Textul poetic al lui Corneliu Tălmăciu este eliptic, în sensul rostirii sale oraculare. Punct. Poezia scrisă de el este una a zodiilor care țin de suflet, dar și de corporalitatea fizică a ființei... Și când aminteam de poezia galactică, la aceste aspecte mă refeream... La starea teopatică, cum ar fi spus H. Delacroix, stare în care prin via mystica, sufletul atinge absolutul, nu-și mai aparține..., are loc o desprindere a sufletului de seducțiile naturii, cum mai spune Mircea

Florian în cartea sa Misticism și credință. Poezia galactică e rezultatul acestei stări teopatice la Corneliu Tălmăciu, o poezie în

care nu totul se spune până la capăt, sensul profund rămâne ocultat... Desigur, va fi greu de citit, dar și mai greu de înțeles acest mirabil poet care se numește Corneliu Tălmăciu... Trebuie să ai răbdare să citești versurile lui și, mai ales, predispoziție..., plăcerea descifrării pentru sine a unui oracol...

Așadar, să mai citim:

Născut cu o carte în mână...

Născut cu o Carte -n mână și un Potir,
cu rouă plin, din cer adusă.
Numele Celui de Sus, Etern
-Numele, Ele, Divinele-
înșirate pe-un mosor
pân` la nouăzeci și nouă
Iar al sutălea-n cotor
Ce le ține împreună
în oglindă-n două file.
Hieroglife ne-nțelese
Că sunt Nume-Rugăciune
Nerostite și-n Rostire
Cel de multe și Vechi Zile
respirând în Cartea-Cupă.
După un abur pe oglindă,
după alt, și alt, alt după...

Va fi o surpriză plăcută pentru cetitorii de Limbă Română, apariția cărții **Poemele Paradisului**, carte scrisă de **Corneliu Tălmăciu**, acest *poeta doctus* al literaturii noastre, ori cum l-am mai numit eu pe bună dreptate, și mai pe înțelesul tuturor: acest călugăr al Literaturii Române!

Cu Corneliu Tălmăciu în Boema 33...

Poeții din țară vin în Boema 33... Trenul nemuririi îi aduce... Sau poate doar gândul lor crezând că sufletul este nemuritor... Constantin Noica amintea că speranța creștinului este chiar în această idee a sufletului care nu moare... Taina christianismului e învăluită în această idee... Iisus fiind fiul lui Dumnezeu, cu chip de om..., de poet așa adauga eu... Printre poeții care vin în Boema 33, mai rar, e și Corneliu Tălmăciu despre care am mai scris... Poezia lui îi va curăți sufletul... de toate păcatele... Îi aștept prima lui carte... Și prima lui pagină de poezie în revista de cultura Cronica Fundațiilor, editată de Fundația internațională Mihai Eminescu... Citiți unul din poemele lui Corneliu Tălmăciu:

Mulțumescu-ți Ție, Doamne

Născut cu o Sfântă Carte-n mâini
și-un smaragdin Potir
cu rouă plin
din Cer adusă
(Din rouă, un roșu trandafir

Din trandafir, un Munte-nalt
-un Munte-nalt cu aur dalb –
Pe vârful sus de nepătruns,
peste ultimul văzduh
Tainic Suflul,
Verb ascuns)
Numele Celui de Sus, Etern
-Numele, Ele, Divinele, Mântuitoarele -
înșirate pe un covor
(despicat în emisfere)
pân` la nouăzeci și nouă
Iar al sutălea-n cotor
ce le ține împreună
în oglindă-n două file
(scriere necunoscută
într-o sacră suryacă,
solară, mistică și mută)
Hieroglife ne-nțelese
Că sunt Nume-Rugăciune
nerostite și-n Rostire
Cel de Multe și Vechi Zile
respirând în Cartea-Cupă ...
după un abur pe oglindă,
după alt, și alt, alt după ...
(O fântână-ntr-o oglindă
cu apă vie din adâncuri,
cu apă vie, cu roș vin
în caliciul unui crin)



Legenda foto: Dana Apostol, eu și Corneliu Tălmăciu în Boema 33-moderatorul serilor “Vama literară” fiind Daniel Vorona, poet publicat de mine ...

